

Rapport

Självförtroende och Förutsebarhet
2014:2

Caroline Theorell
Axel Björneke
Johan Orbe
2014-12-15

©TNS 2012

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

1		
Om undersökningen	03	
2		
Övergripande slutsatser	04	
3		
Effektmål	10	
4		
Prognos	13	
5		
Oro inför pensionen	28	
6		
Att söka information om och påverka pensionen	33	
7		
Appendix	49	
8		
Kontaktinformation	53	

Om undersökningen

Antal intervjuer:	2000 netto
Fältperiod:	5 november – 2 december 2014
Insamlingsmetod:	Telefonintervjuer
Svarsfrekvens:	34,2%

Övergripande slutsatser

De som väl gör en prognos upplever inga större svårigheter i att göra prognosen eller att förstå utfallet. För de flesta ger prognosen bättre förutsättningar att fatta beslut, och man har praktiskt nytta av att ha gjort det. **Den stora utmaningen ligger inte i att göra prognosen lättare att göra eller förstå, utan i att förmå fler att göra en prognos.**

Övergripande slutsatser

Pensionsspararnas oro inför pensionen har inte förändrats jämfört med nollmätningen 2013. De stora skillnaderna mellan olika målgrupper kvarstår. Mer än var tredje kvinna känner oro, jämfört med en femtedel av männen. Ju lägre kunskap och intresse för pensionsfrågor – desto större oro. Ju lägre förtroende för Pensionsmyndigheten och pensionssystemet – desto större oro. En av fyra av dem som upplever oro uppger att de känner oro ofta eller mer eller mindre hela tiden.

Övergripande slutsatser

De främsta skälen till oron är att man inte vet om pensionen ska räcka till, och osäkerhet kring pensionens storlek. Ungefär **en av tre uppger även samhällsrelaterade förklaringar till oron**, som att pengarna i pensionssystemet inte kommer att räcka till, politisk utveckling och ändrade regler, samt en generell misstro mot staten och systemet.

Övergripande slutsatser

Känslan av oro eller trygghet inför pensionen, förtroendet för systemet, och osäkerheten kring pensionens storlek, vad som avgör den och hur man som enskild kan påverka den, är **tre faktorer som är tätt sammankopplade** och som avgör i vilken utsträckning pensionsspararen tar till sig information och agerar utefter den.

Övergripande slutsatser

Bland en betydande del av de äldre pensionsspararna som inte gjort någon prognos finns det en uppfattning om att det är svårt att göra prognosen för hela pensionen, och att de ändå inte kan påverka utfallet (detta utöver de självklara invändningarna om att man inte har tid, att det inte har blivit av etc). Fokus bör därför ligga på budskapet att det är lätt att göra prognosen, och att det faktiskt kan ha en viss påverkan på utfallet.

Övergripande slutsatser

Segmentet med lägst kunskap och intresse är mycket osäkra på vart de skulle vända sig om de skulle göra en prognos idag. Endast 8% av dem skulle vända sig till minpension.se, jämfört med 27% i segmentet med högst kunskap och intresse. Deras kanalval är mer analoga än andras - de föredrar personlig kontakt, skriftlig information, och de vänder sig gärna till anhöriga och vänner. De har lägre kunskap om digitala källor till information om pensionen än andra, och förlitar sig på traditionella kontaktytor. **Gruppen behöver tydlig personlig proaktiv vägledning.** I vilken utsträckning de har förtroende för Pensionsmyndigheten och pensionssystemet är avgörande för hur de tar till sig information och vilka val de gör.

Personliga möten med myndigheten stärker sannolikt deras förtroende för systemet och ökar sannolikheten för att de gör en prognos och agerar på informationen.

Effektmål I: Pensionssparare vet var de kan få information om hela sin pension

1

- Andelen pensionssparare som uppger att de vet var de kan få information om hela sin pension har ökat marginellt jämfört med nollmätningen från 2013. Äldre vet i större utsträckning vart de ska vända sig än yngre.
- En tredjedel av de tillfrågade tror att de kan få information om sin totala pension genom Orange Kuvertet. Något fler uppger minpension.se och något färre pensionsmyndigheten.se. De som uppger Orange Kuvertet är i synnerhet yngre och personer med låg kunskap och lågt intresse om pensionen. Andelen som uppger Orange Kuvertet har inte förändrats jämfört med tidigare mätningar.
- Jämfört med tidigare mätningar är det nu något färre som tycker att det är svårt att planera och göra val inför pensionen. Medelålders personer är den åldersgrupp som upplever störst svårigheter inför detta. Yngre personer och personer som närmar sig pensionsålder uppger i något mindre utsträckning att de tycker att det är svårt.

2

3

Effektmål II: Pensionssparare upplever att deras pension är förutsebar

1

- Pensionsspararnas uppfattning om storleken på deras framtida pension har inte förändrats jämfört med tidigare mätningar. Endast två av fem pensionssparare har mycket eller ganska god uppfattning om storleken på deras framtida pension. Av naturliga skäl har äldre en betydligt bättre uppfattning om detta än yngre. Män uppger i större utsträckning än kvinnor att de har mycket eller ganska god uppfattning om hur stor deras framtida pension kommer att bli.

2

- Osäkerheten kring pensionens storlek är en av de främsta anledningarna till pensionsspararnas oro inför pensionen. Osäkerheten hänger ihop med intresset för och kunskapen om pensionsfrågor – och osäkerheten leder till oro för många. Endast en av tio uppger dock att skälet till att de inte gjort någon prognos är att de inte vet hur man gör eller att det är för svårt. I gruppen 60-65 år uppger en av fem att de inte vet hur man gör eller att det är för svårt.

3

Effektmål III: Pensionssparare som gjort prognos upplever att de har bättre förutsättningar att fatta beslut i pensionsfrågor.

1

Att göra en prognos har en positiv effekt på de flesta pensionssparares upplevda förutsättningar att fatta beslut i pensionsfrågor. Undantagen är den yngsta målgruppen, och den grupp som har lägst kunskap och intresse om pensionsfrågor. I dessa två grupper svarar en övervägande andel att förutsättningarna inte blivit bättre.

2

Det är mycket stora skillnader mellan de tre segmenten "Intresse & kunskap" när det gäller frågan om man gjort en prognos för hela sin pension eller ej. Men bland dem som gjort eller fått en prognos för hela pensionen upplevde den största andelen att det var ganska lätt att göra eller få prognosen, även om det även här finns skillnader mellan segmenten och olika delmålgrupper. Fyra av fem tycker inte att det var svårt, i segmentet med lägst kunskap och intresse tycker sju av tio att det var mycket eller ganska lätt.

3

Bland dem som tycker att det var svårt att göra eller få prognosen var det framför allt svårt att få tag på de olika uppgifter som behövdes, och en del begrepp var svåra att förstå. När det gäller den praktiska nyttan av prognosen svarar de flesta att de har nytta av den, äldre har av naturliga skäl större nytta av den än yngre. Personer som har lågt förtroende för Pensionsmyndigheten svarar dock i betydligt större utsträckning att de inte har nytta av prognosen.

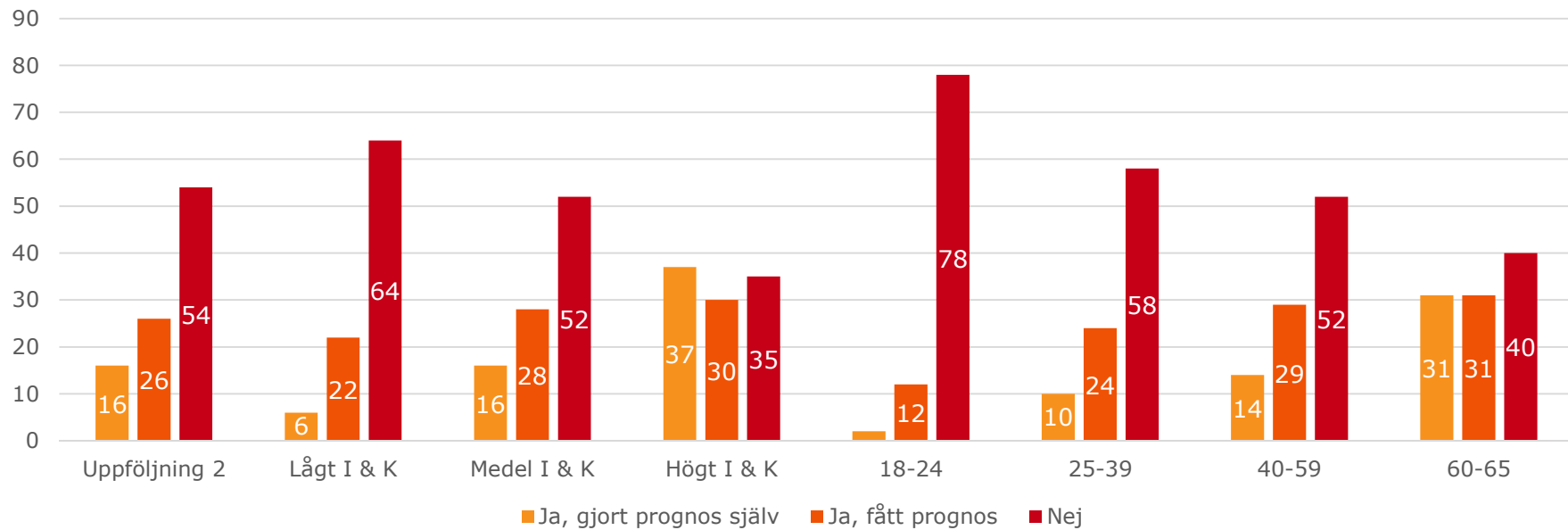
Prognos

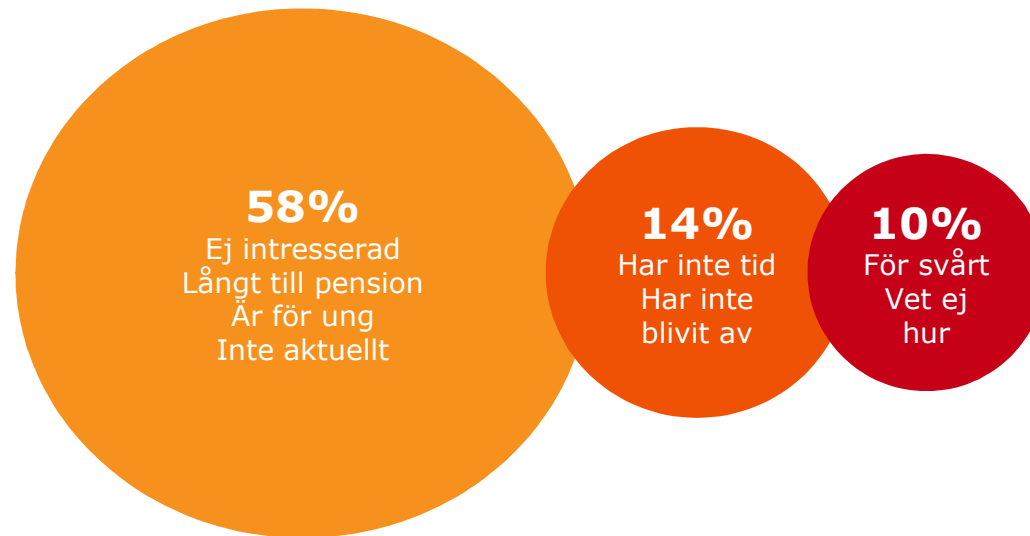
©TNS 2012

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Har du, under det senaste året, gjort eller fått en prognos för HELA din förväntade pension?

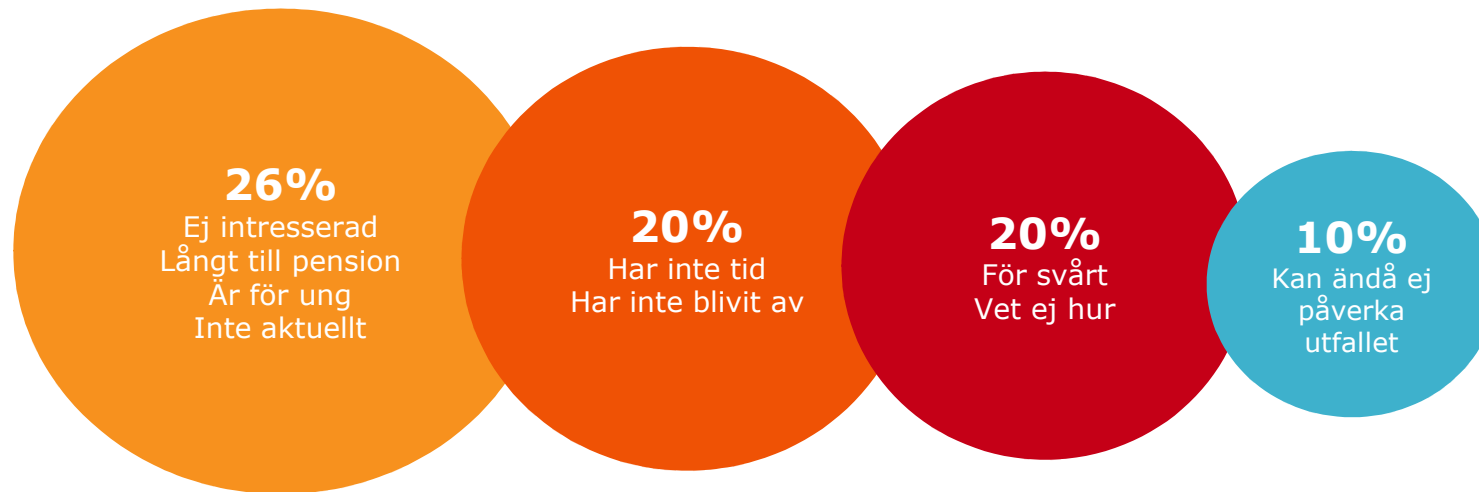

Vad är främsta anledningen till att du inte själv gjort en pensionsprognos?
Uppföljning 2, (har ej gjort/fått prognos)

Vad är främsta anledningen till att du inte själv gjort en pensionsprognos?

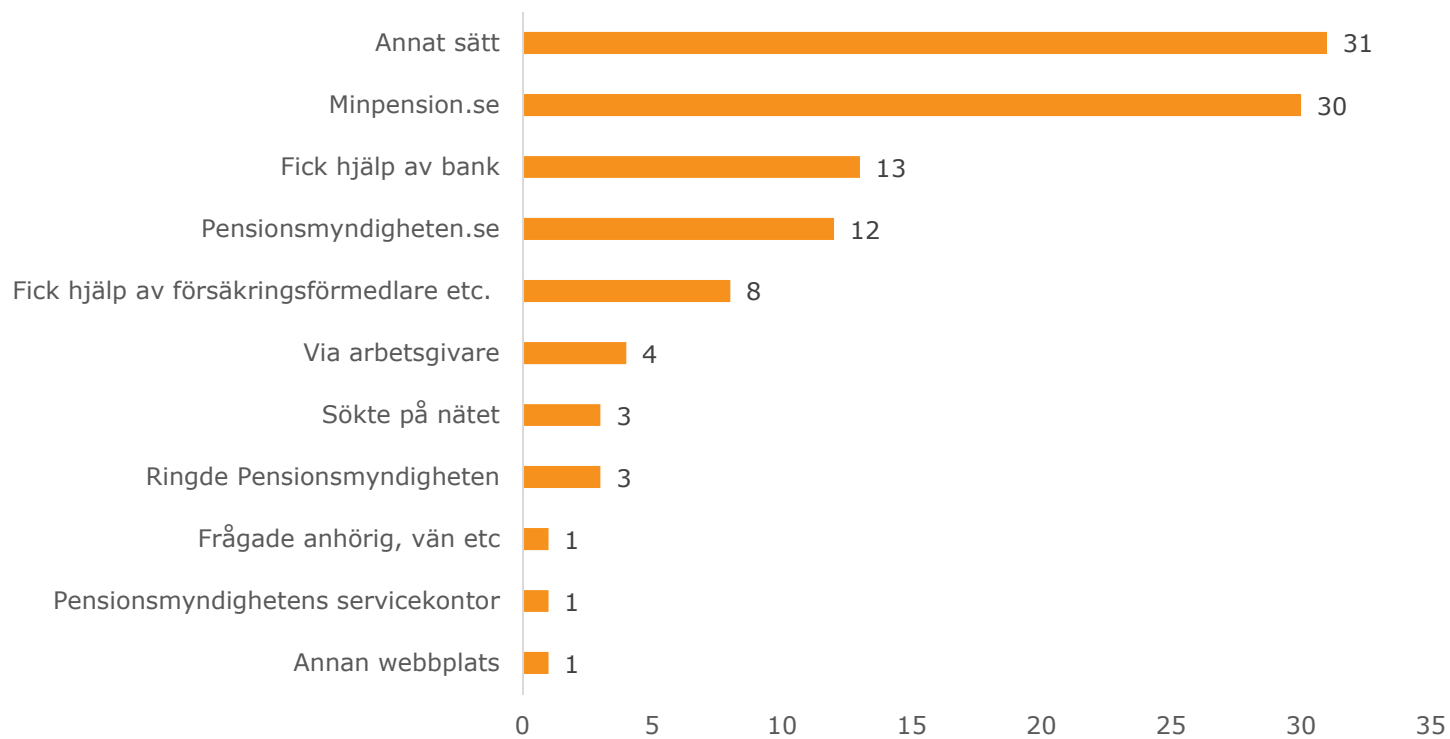
Åldersgrupp 60-65 år (har ej gjort/fått prognos)

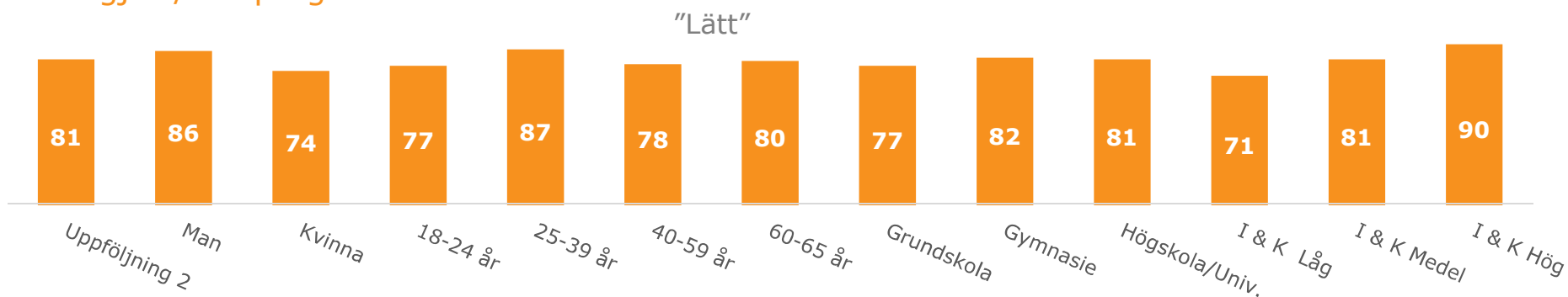
Hur gick du till väga för att få fram prognosen?

Har gjort/fått prognos

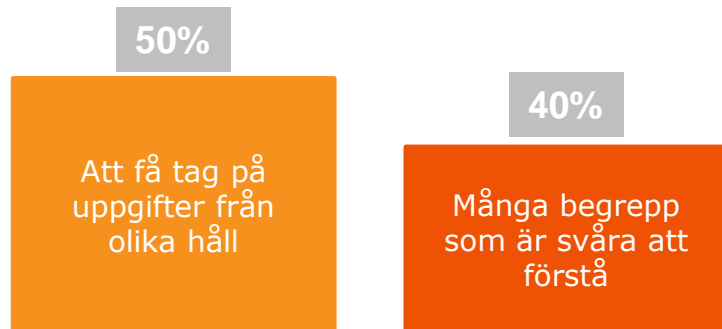

Tycker du att det var lätt eller svårt att göra/få prognosen?

Har gjort/fått prognos

Vad tyckte du var svårt?

"Prognosen använder en tillväxt på 2% per år. Om tillväxten blir mindre än 2%, hur bli det då?"

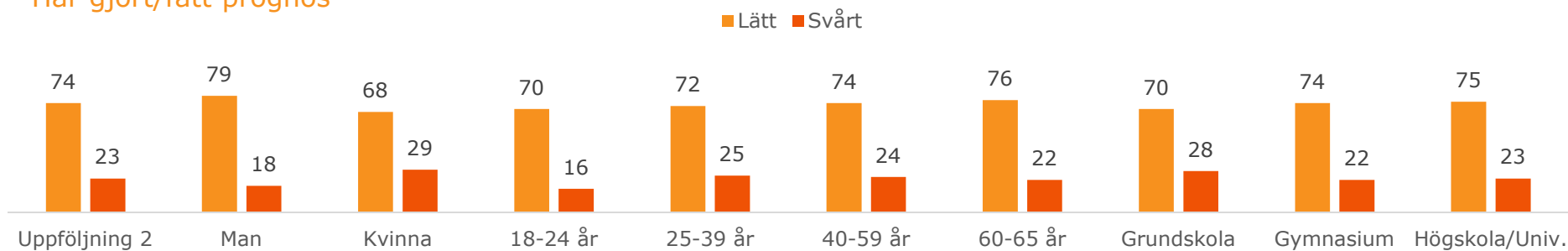
"Det påverkades av hur jag la in avkastningar, så ändrade det slutsumman radikalt."

"Jag tycker det är svårt med matematiken och få ihop det."

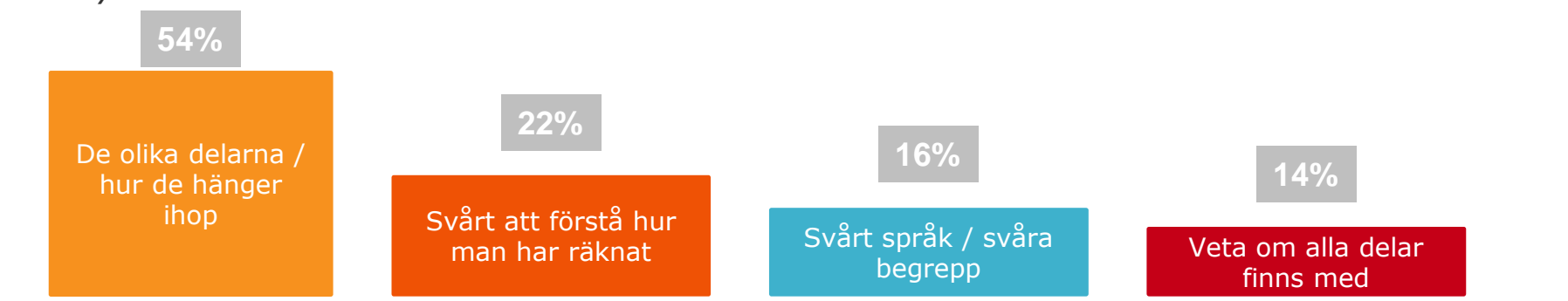
"Man ska veta hur många år man ska fördela sin tjänstepension på"

Tycker du det var mycket/ganska lätt eller mycket/ganska svårt att förstå de olika delarna i prognosen och det de visade?

Har gjort/fått prognos

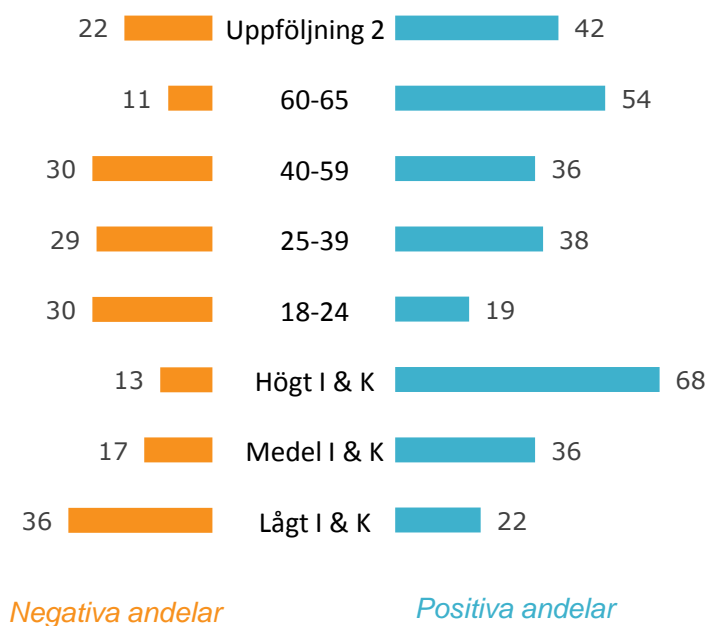

Vad tyckte du var svårt?

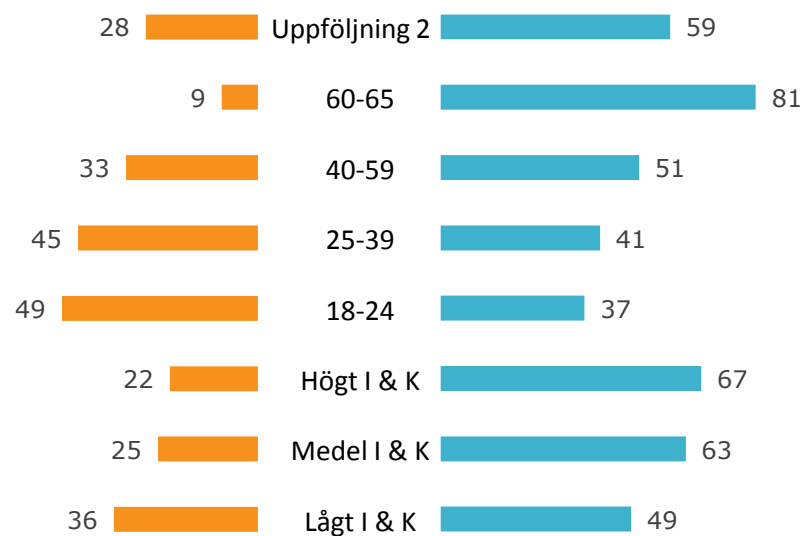
I vilken utsträckning upplever du att prognosen gett dig bättre förutsättningar att fatta beslut i frågor kring din pension?

Har gjort/fått prognos. Skala 1-5 Mycket stor utsträckning – Inte alls

Hur väl tror du prognosen stämmer med vad din slutliga pension blir?

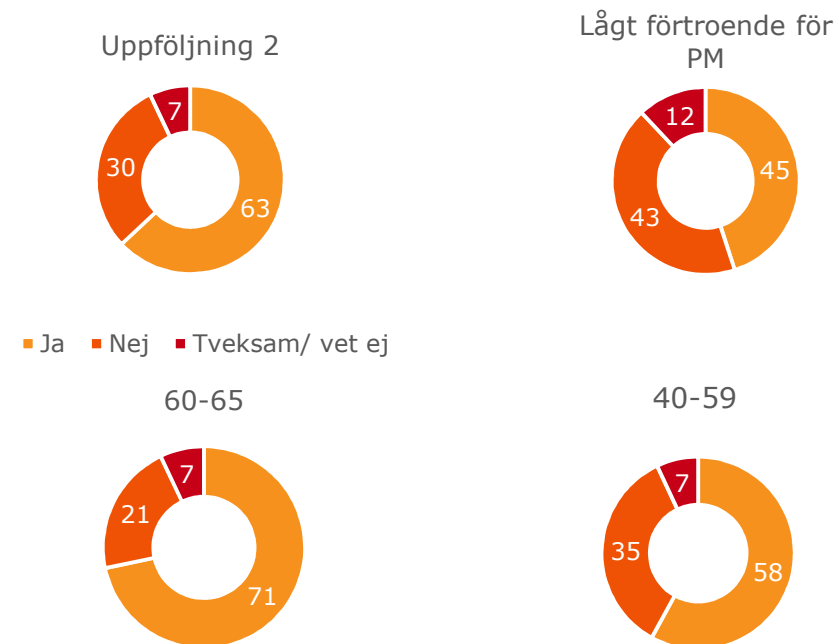
Har gjort/fått prognos

Mycket/ganska dåligt

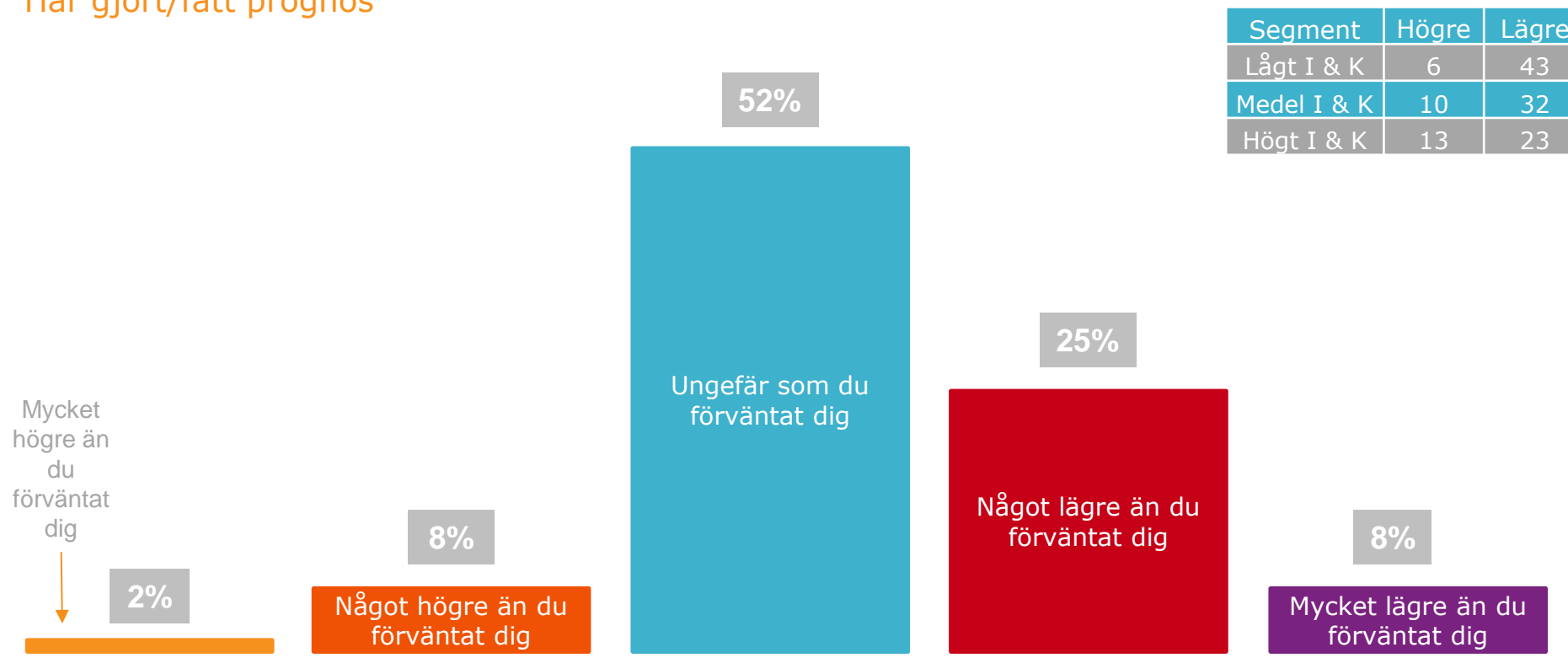
Mycket/ganska bra

Har prognosen gett dig information som du kommer att ha praktisk nytta av?

Var beloppet i din pensionsprognos/senaste pensionsprognosen...

Har gjort/fått prognos

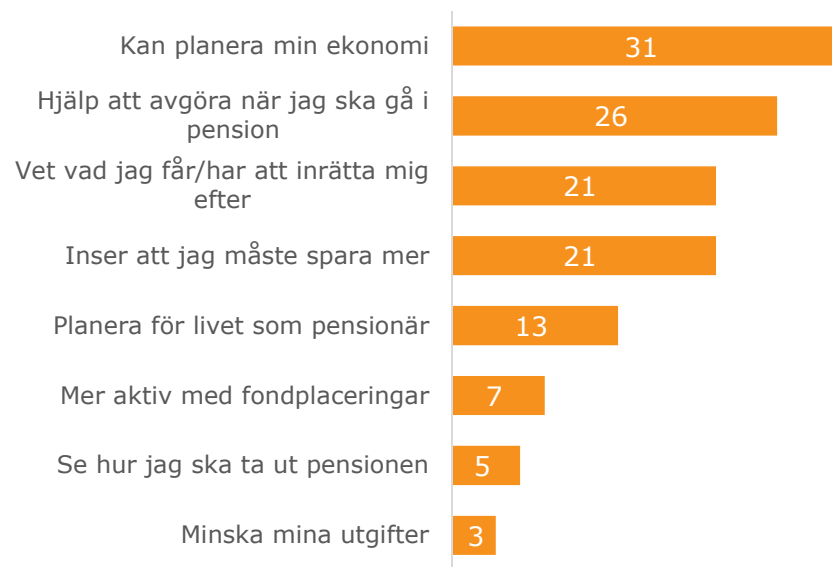

Segment	Högre	Lägre
Lågt I & K	6	43
Medel I & K	10	32
Högt I & K	13	23

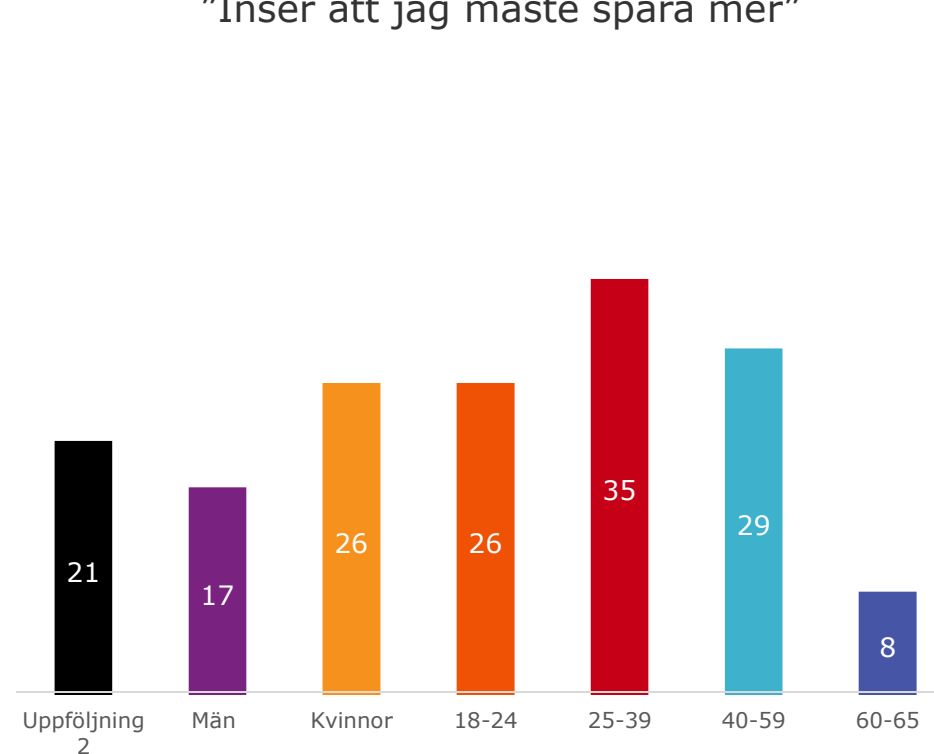

På vilket sätt kommer du att ha praktisk nytta av informationen i prognosen?

Har gjort/fått prognos

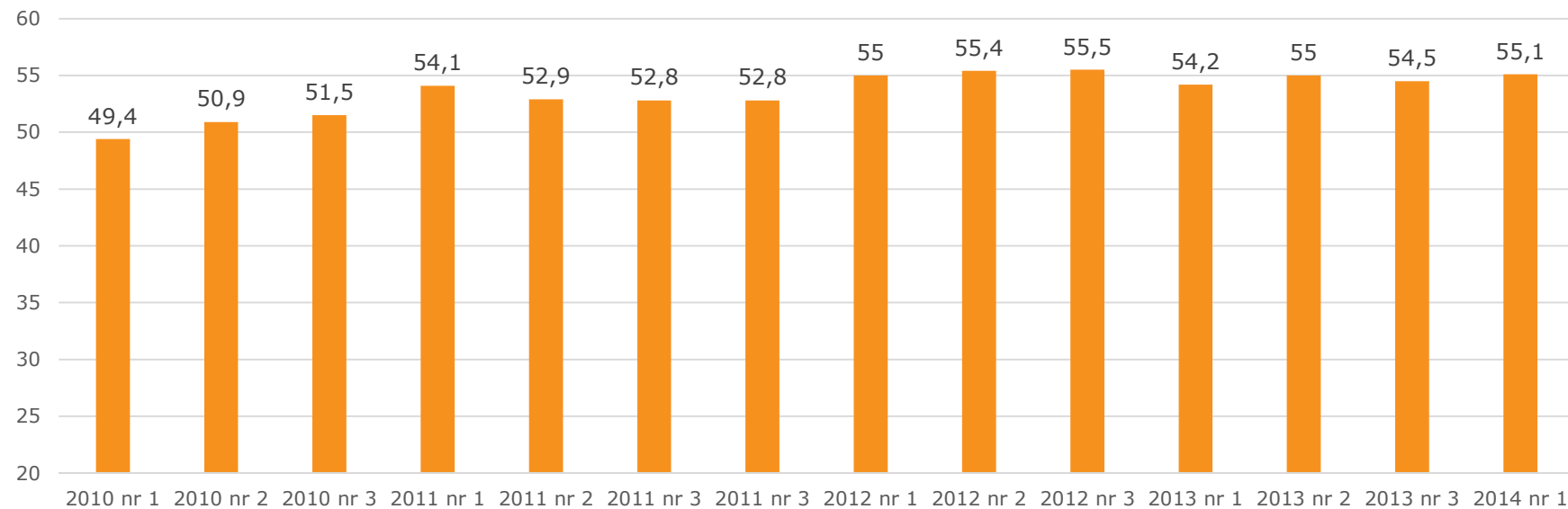
"Inser att jag måste spara mer"

Pensionssparar du privat?

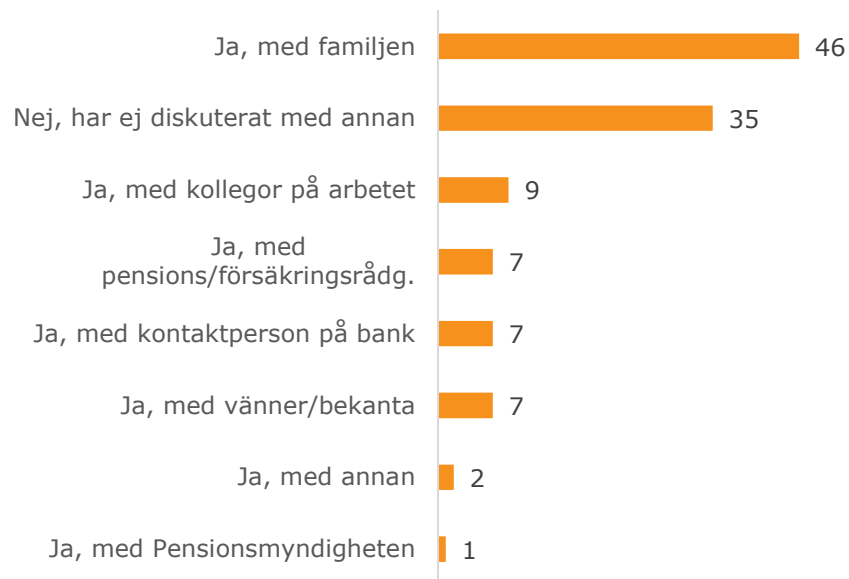
Andel som svarat "Ja". Källa: Orvesto Konsument.

Målgrupp: 18-65 år.

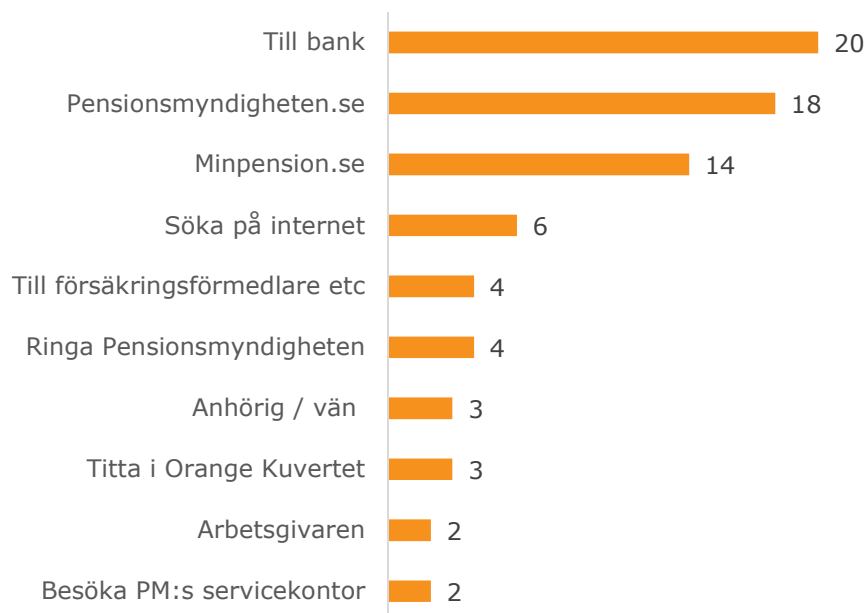
Har du diskuterat prognosen med någon annan? Har gjort/fått prognos

- 16% i gruppen som endast har grundskoleutbildning har diskuterat prognosen med sina kollegor på arbetet.
- 52% i gruppen 60-65 år har diskuterat prognosen med sin familj.
- 52% av kvinnorna, och 41% av männen, har diskuterat prognosen med sin familj. Det är något större andel män än kvinnor som diskuterat prognosen med sina kollegor.

Om du skulle göra en prognos för din totala pension idag, VART skulle du då HELST vända dig?

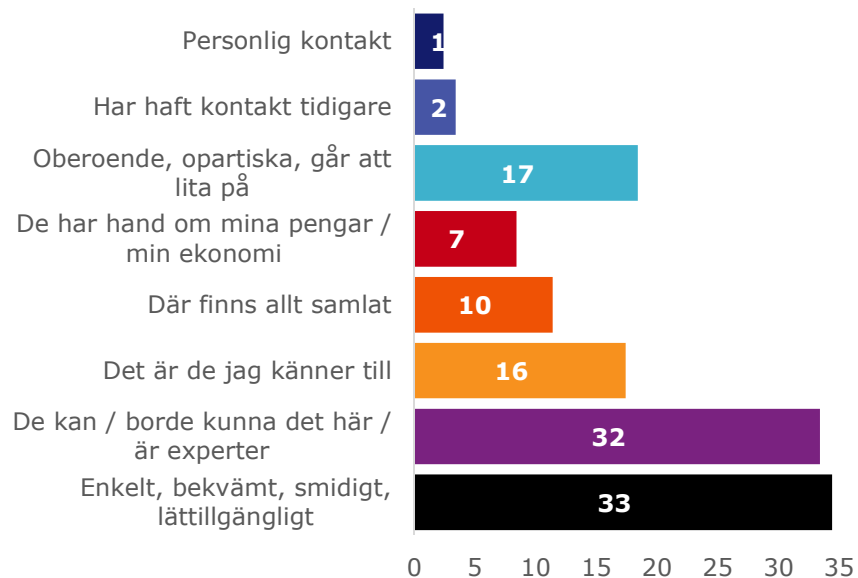
Uppföljning 2, totalt

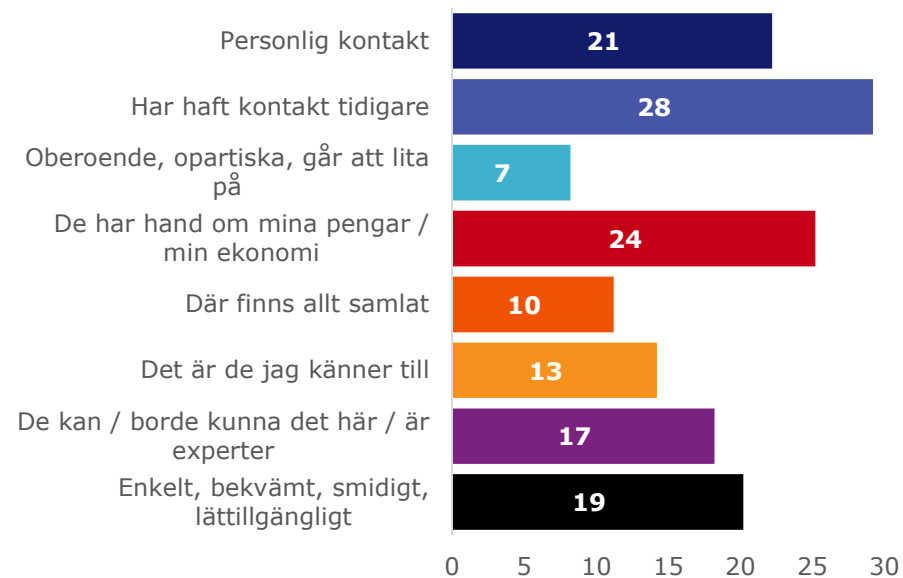
- Segment LÅG skulle i mindre utsträckning än genomsnittet vända sig till minpension.se eller Pensionsmyndigheten.se. De svarar i större utsträckning "Tveksam, vet ej" än andra grupper.
- Yngre personer svarar i större utsträckning "Tveksam, vet ej" och att de skulle "söka på internet".
- Högutbildade svarar i större utsträckning minpension.se och pensionsmyndigheten.se än lågutbildade.

Varför skulle du HELST vända dig till ... för att få en prognos för din totala pension?

Vänder sig helst till Pensionsmyndigheten.se

Vänder sig helst till bank

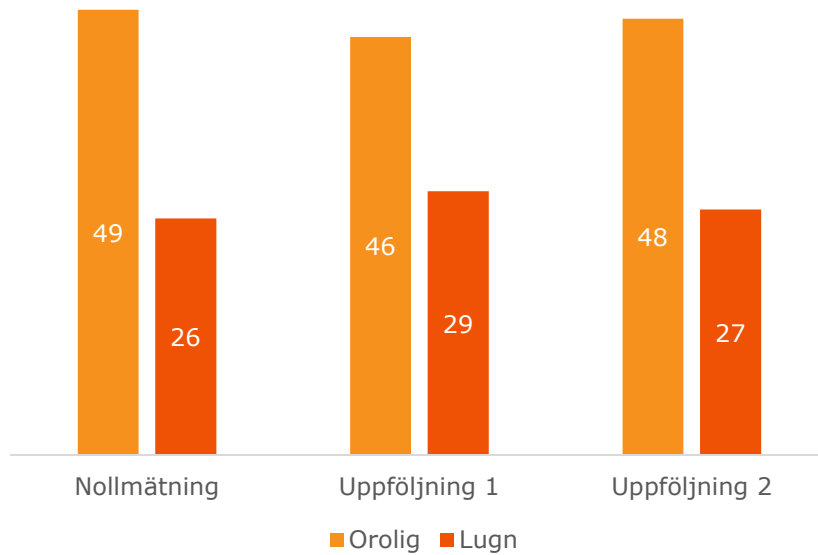

6

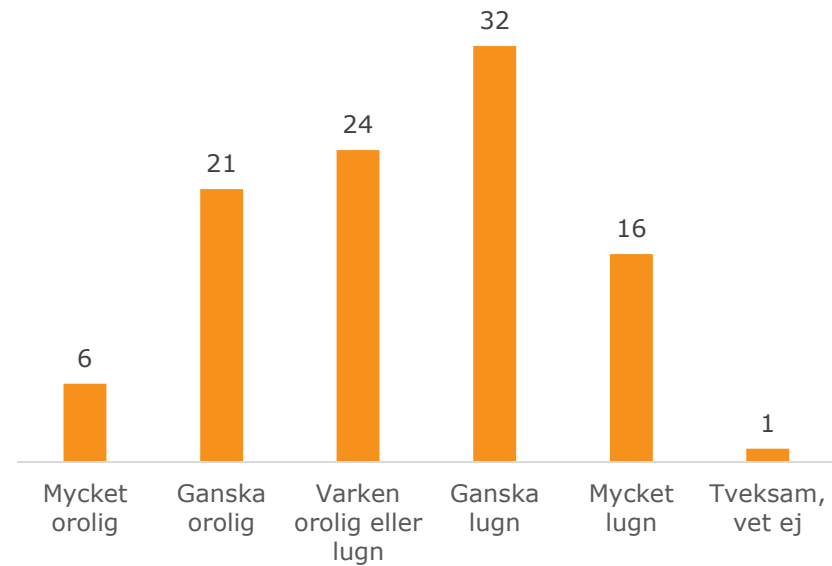
Oro inför pensionen

Känner du dig idag, på det hela taget, lugn eller orolig när du tänker på storleken på din kommande pension?

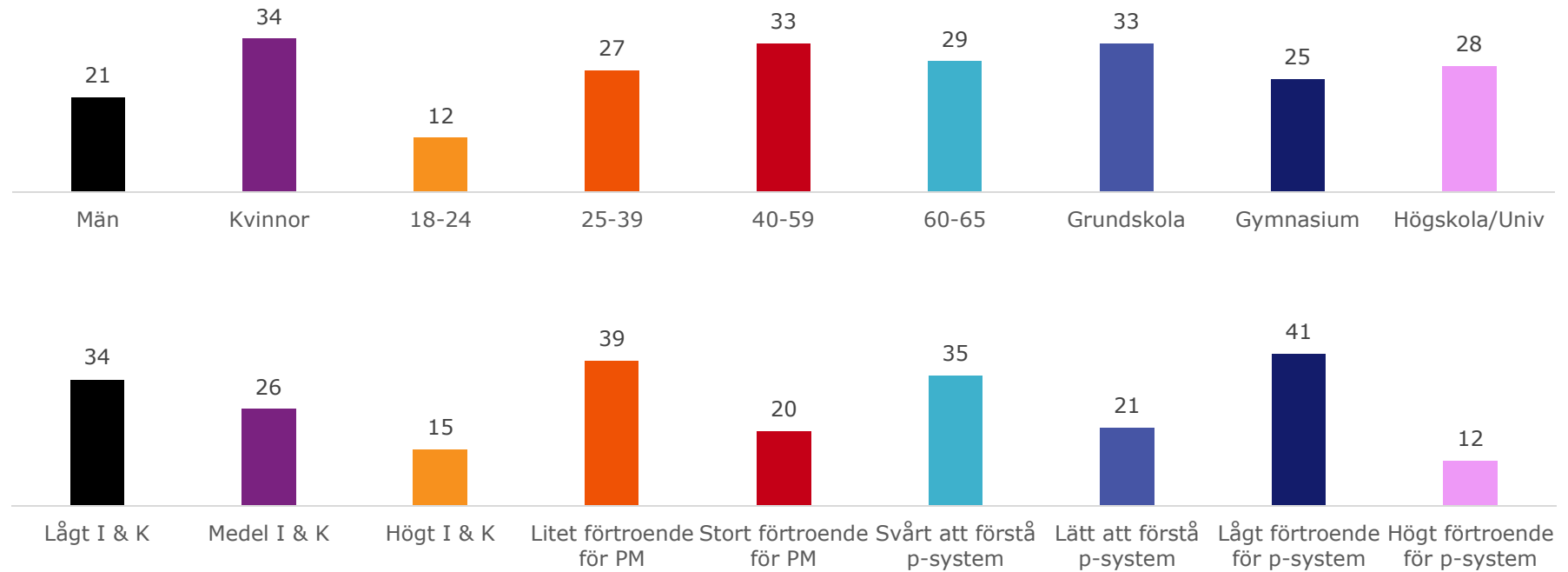

Uppföljning 2 (totalt)

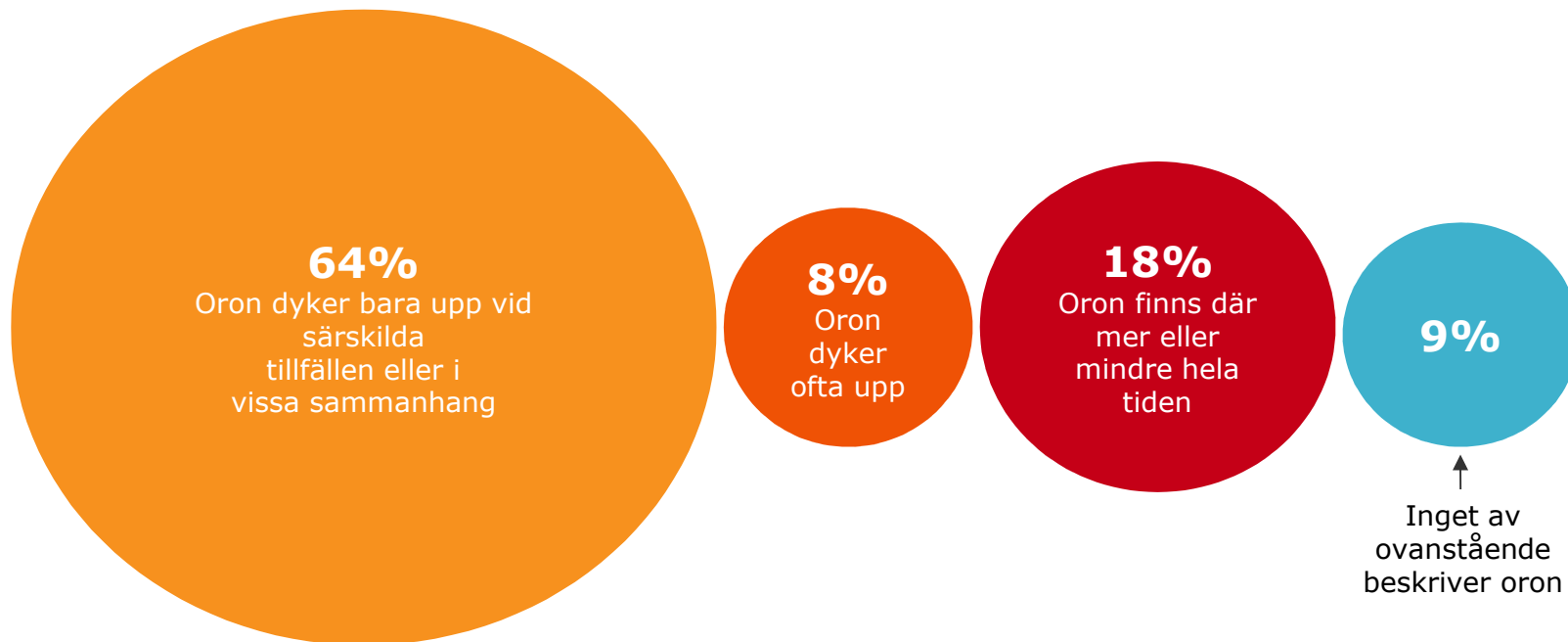
Känner du dig idag, på det hela taget, lugn eller orolig när du tänker på storleken på din kommande pension?

Andel mycket eller ganska orolig

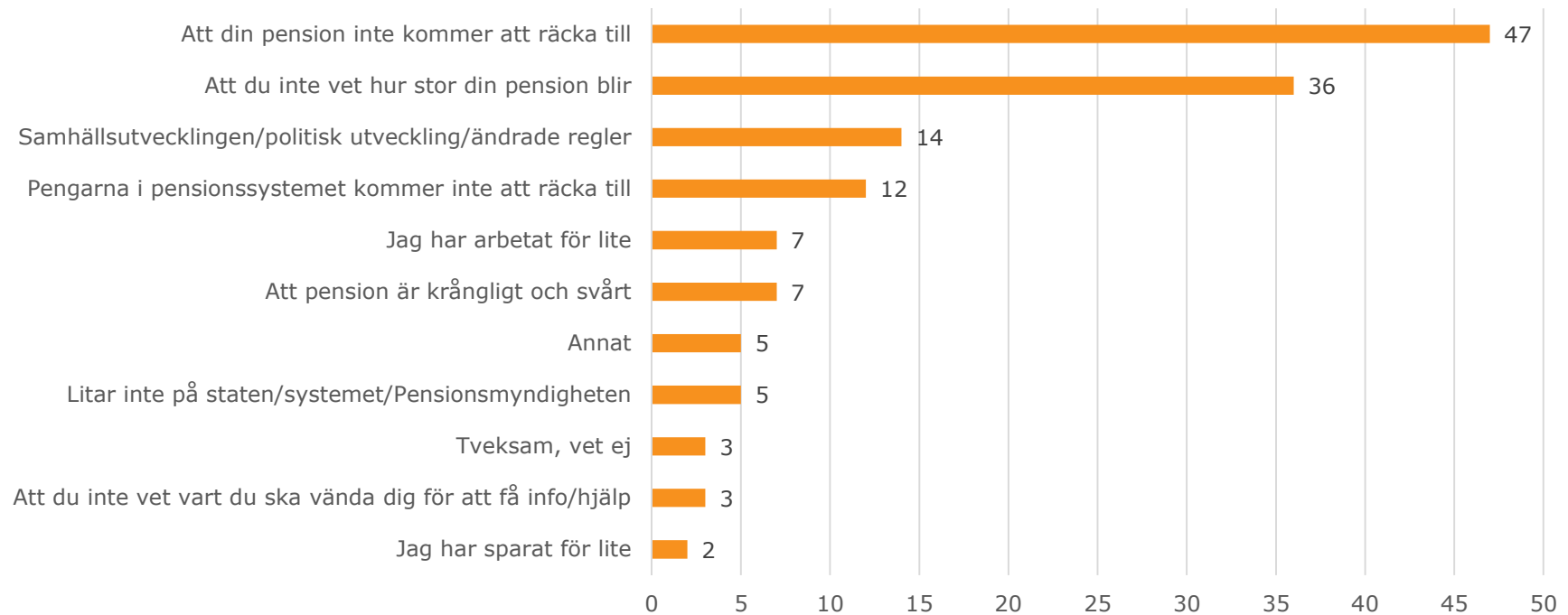

Oavsett om din oro för storleken på din pension är stor eller liten, vilket av följande beskriver bäst den oro du känner?

Mycket eller ganska orolig

Vad beror din oro på, tror du? Mycket eller ganska orolig

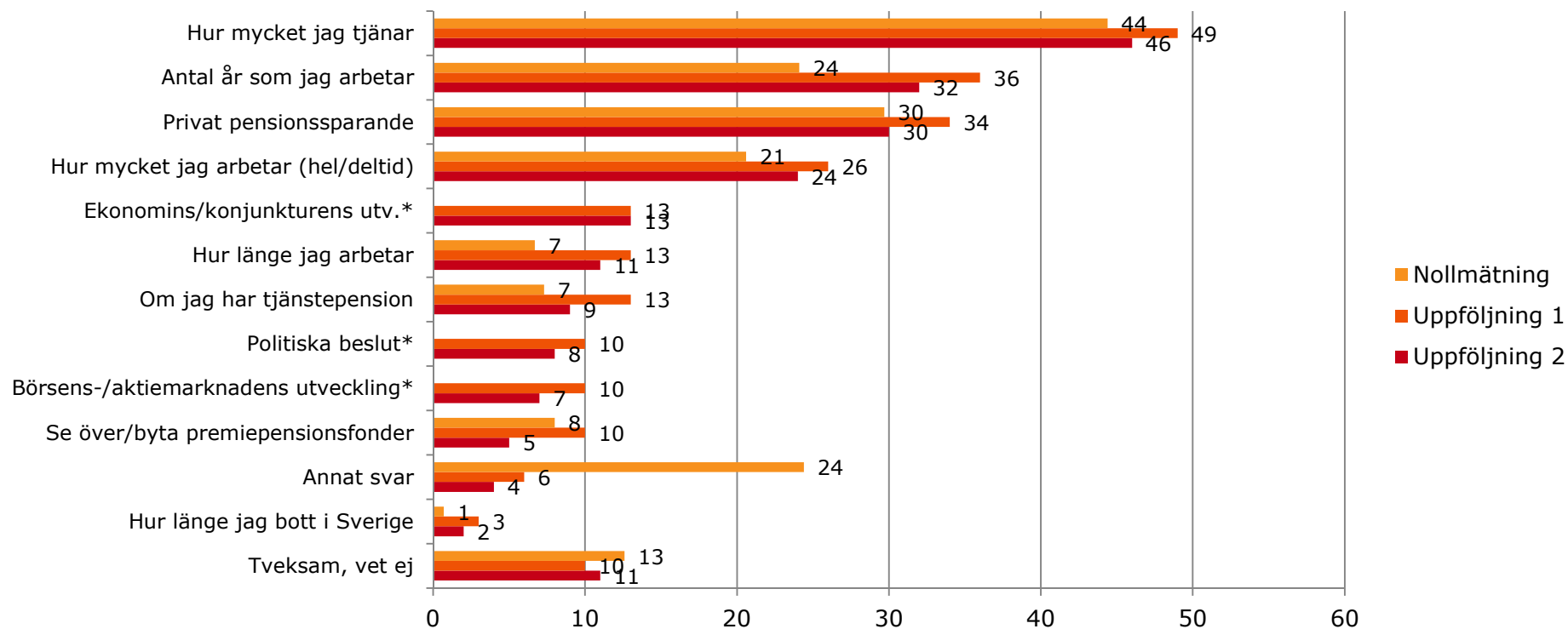
7

Att söka information om och påverka pensionen

Vilka faktorer tror du påverkar hur stor din pension kommer att bli?

Uppföljning 2, totalt

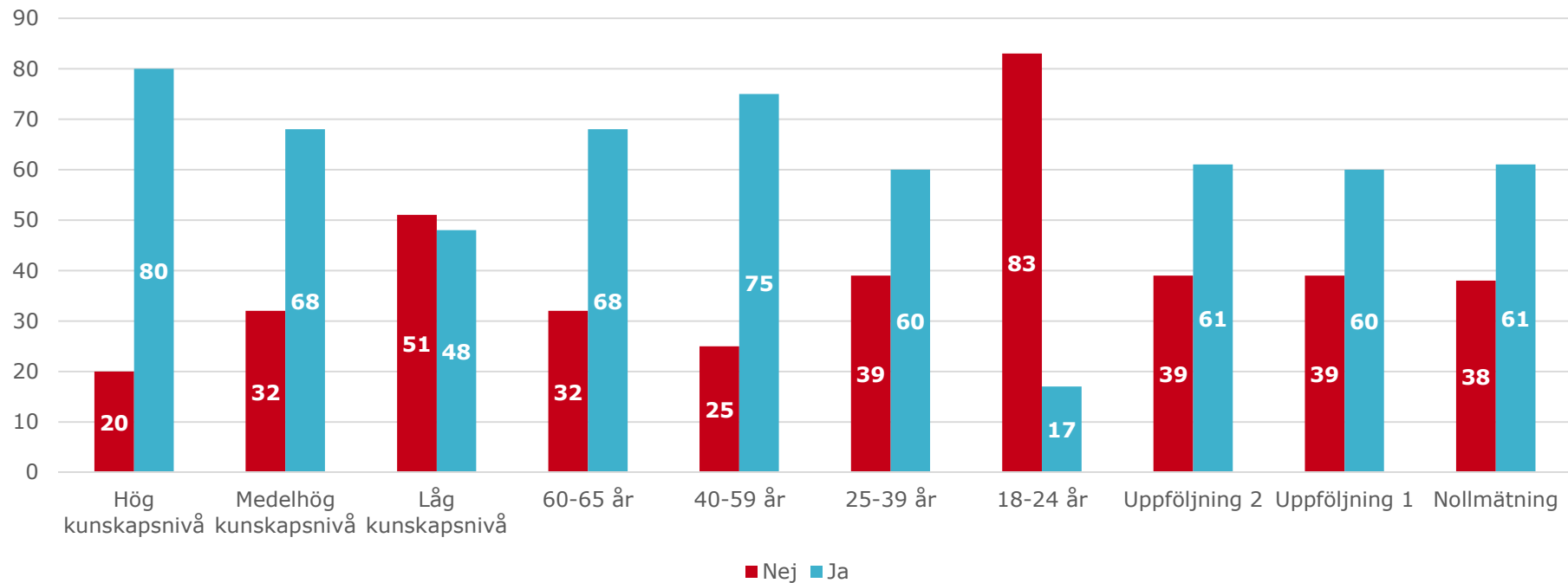

*Nya svarsalternativ för Uppföljning 1

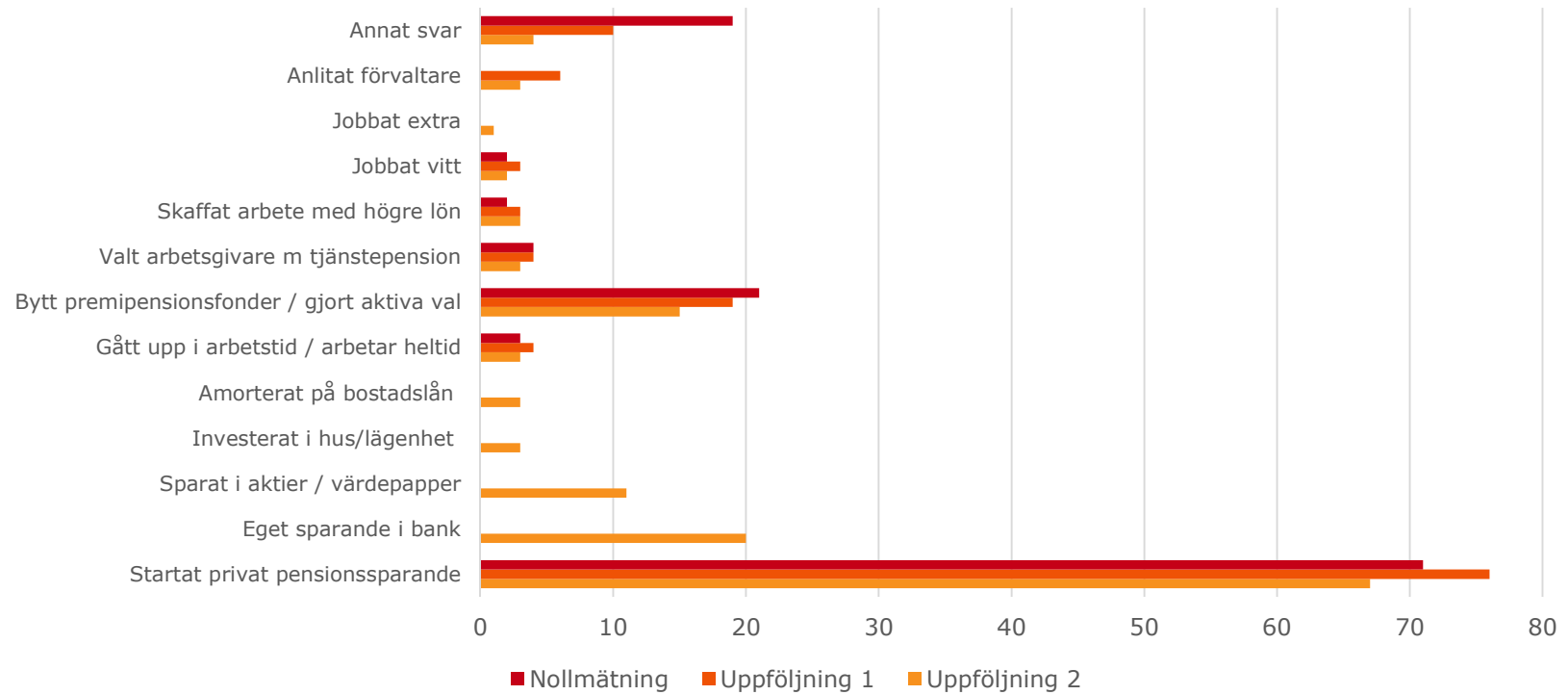
©TNS 2012

Har du själv gjort något för att påverka storleken på din kommande pension? Uppföljning 2, totalt

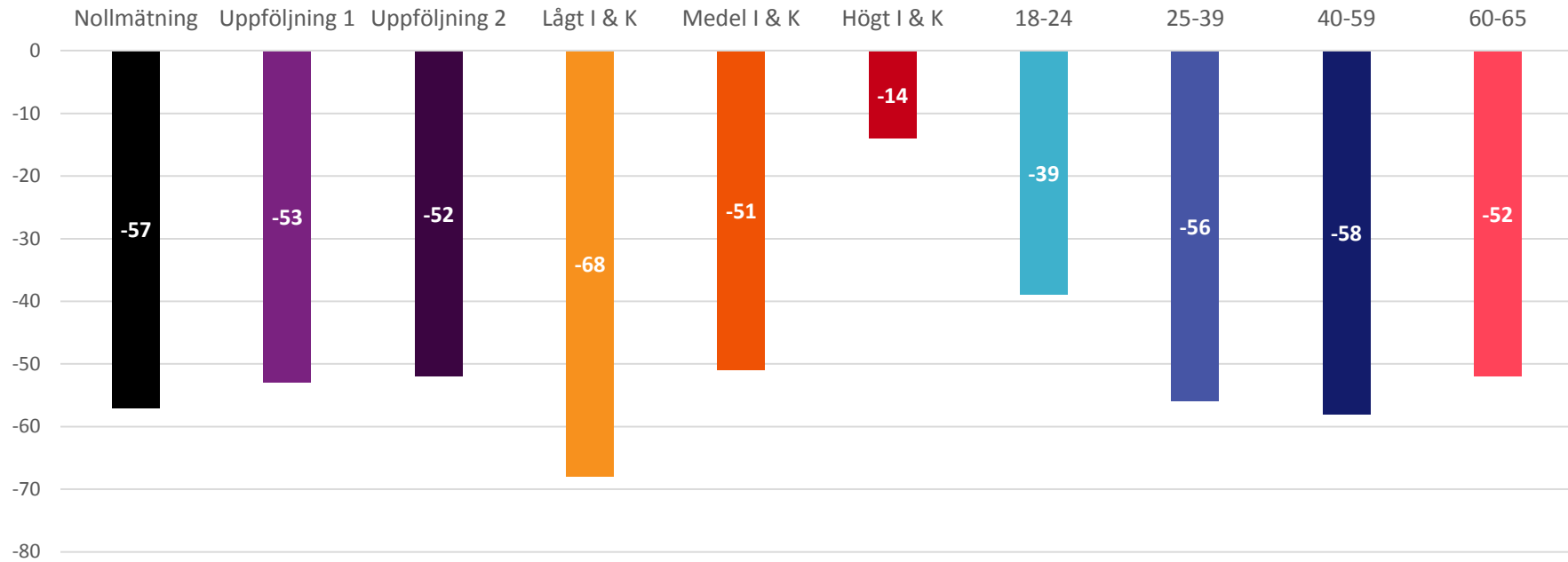

Vad har du gjort? (För att påverka din pension)

Har gjort något för att påverka storleken på pensionen

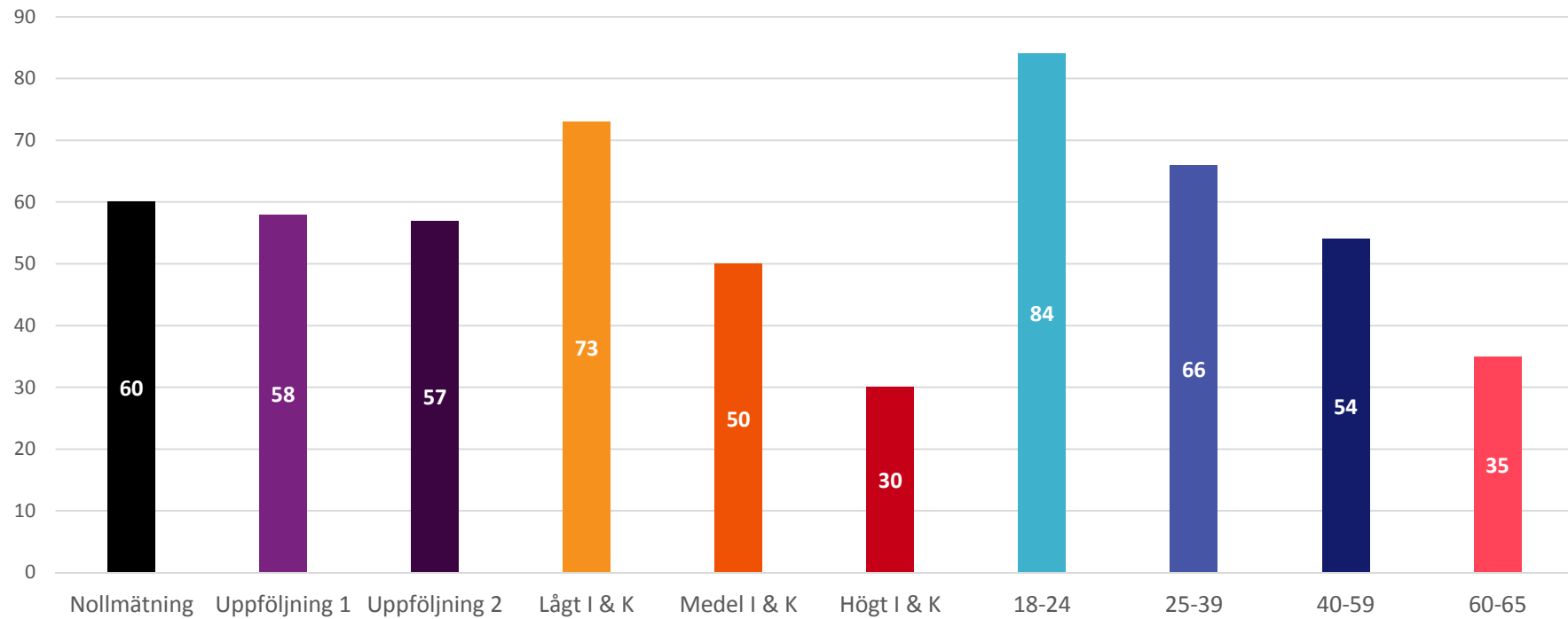

Hur lätt eller svårt tycker du det är att förstå och veta vad som är bäst för dig när det gäller att göra olika val och planera för din kommande pension?

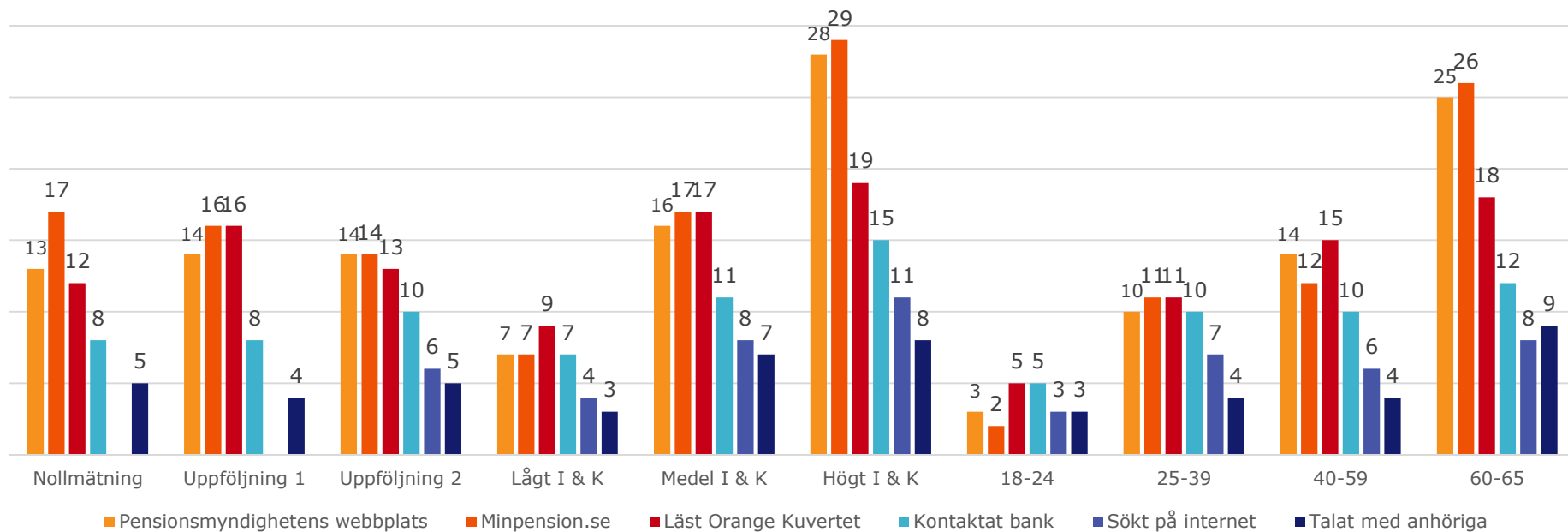
Värdena i grafen visar andelen som tycker att det är lätt att göra val och planera för pensionen minus andelen som tycker att det är svårt.

Har du sökt information om din pension det senaste året och i så fall var?

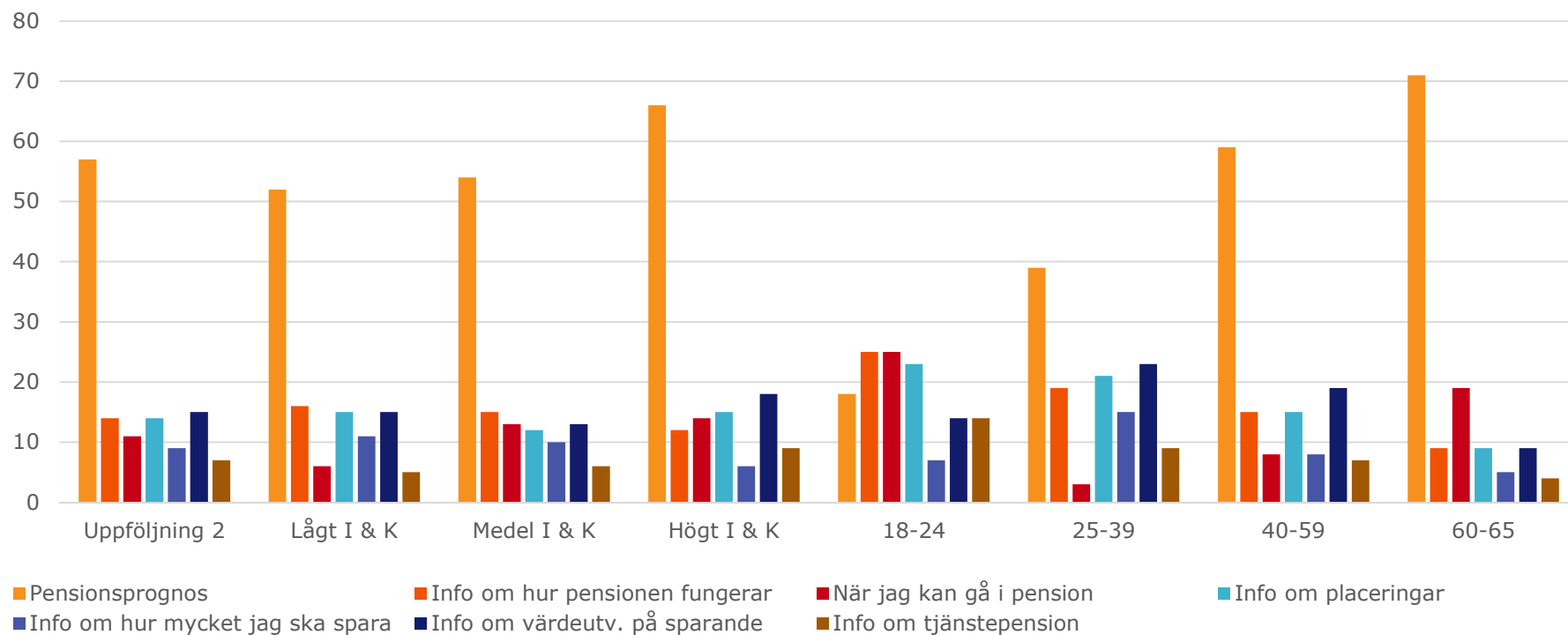

Grafen visar andelen som svarat NEJ.

Har du sökt information om din pension det senaste året och i så fall var?

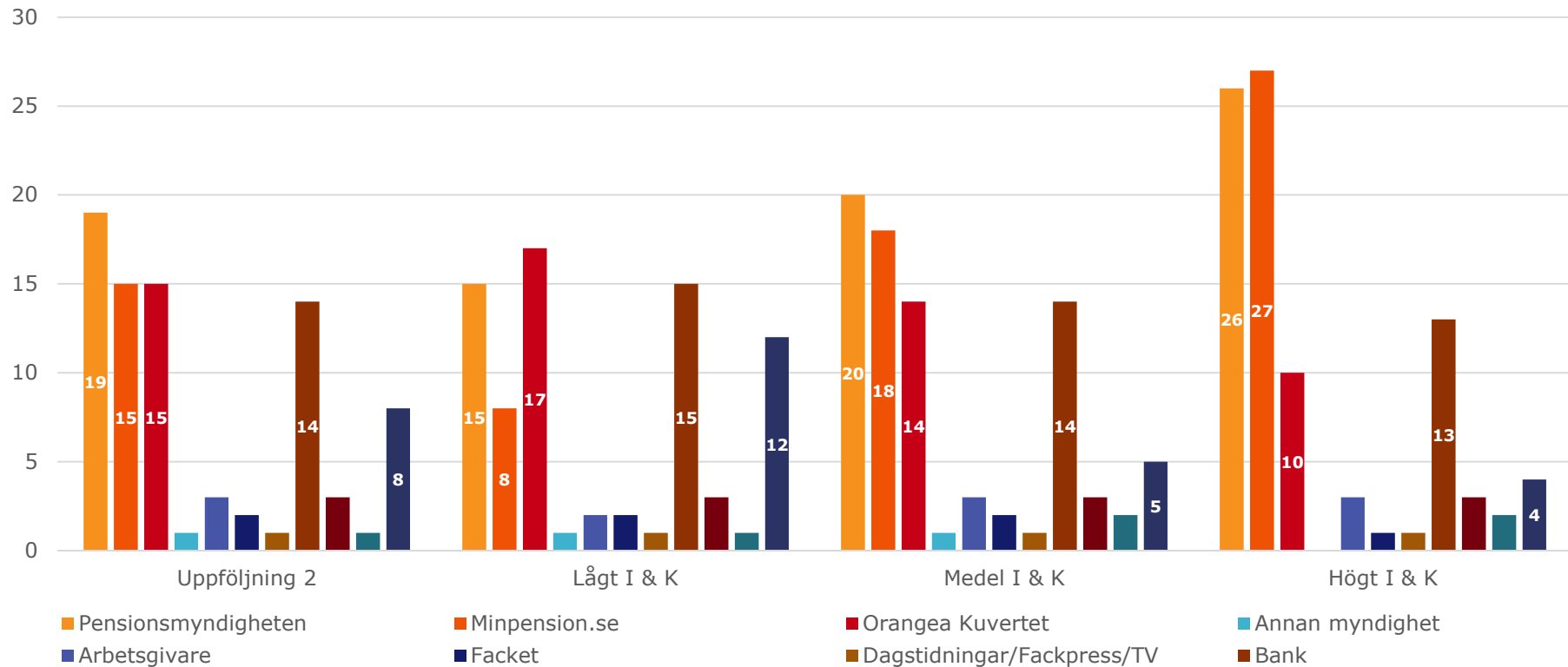

Vilken information har du då sökt om din pension?

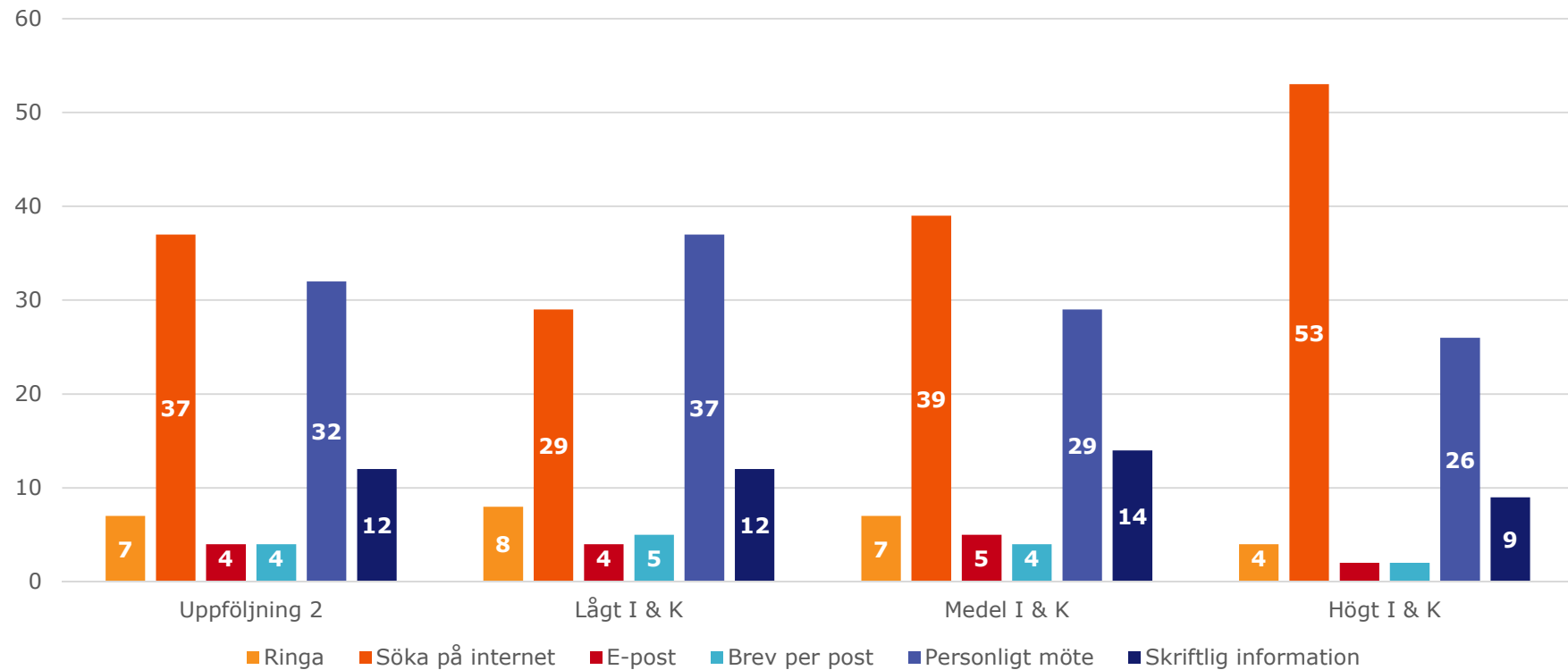

Vart vänder du dig HELST för att få information om din pension?

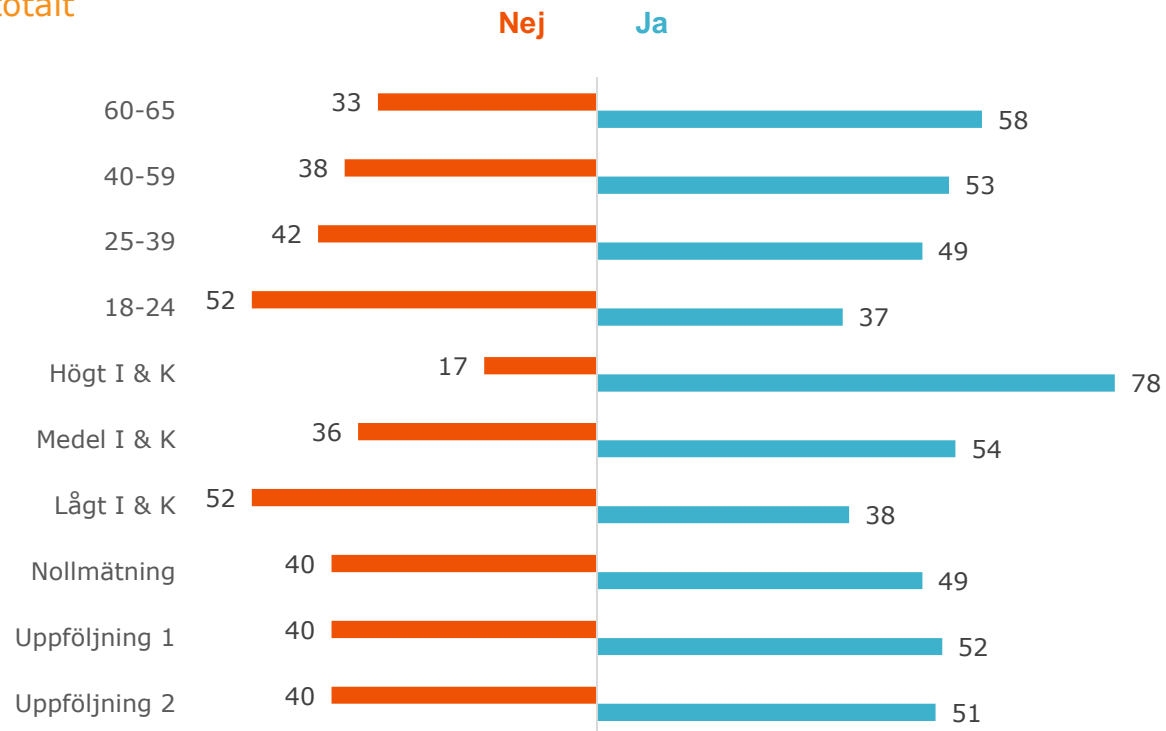

På vilket sätt föredrar du att få/skaffa dig information som rör din pension?

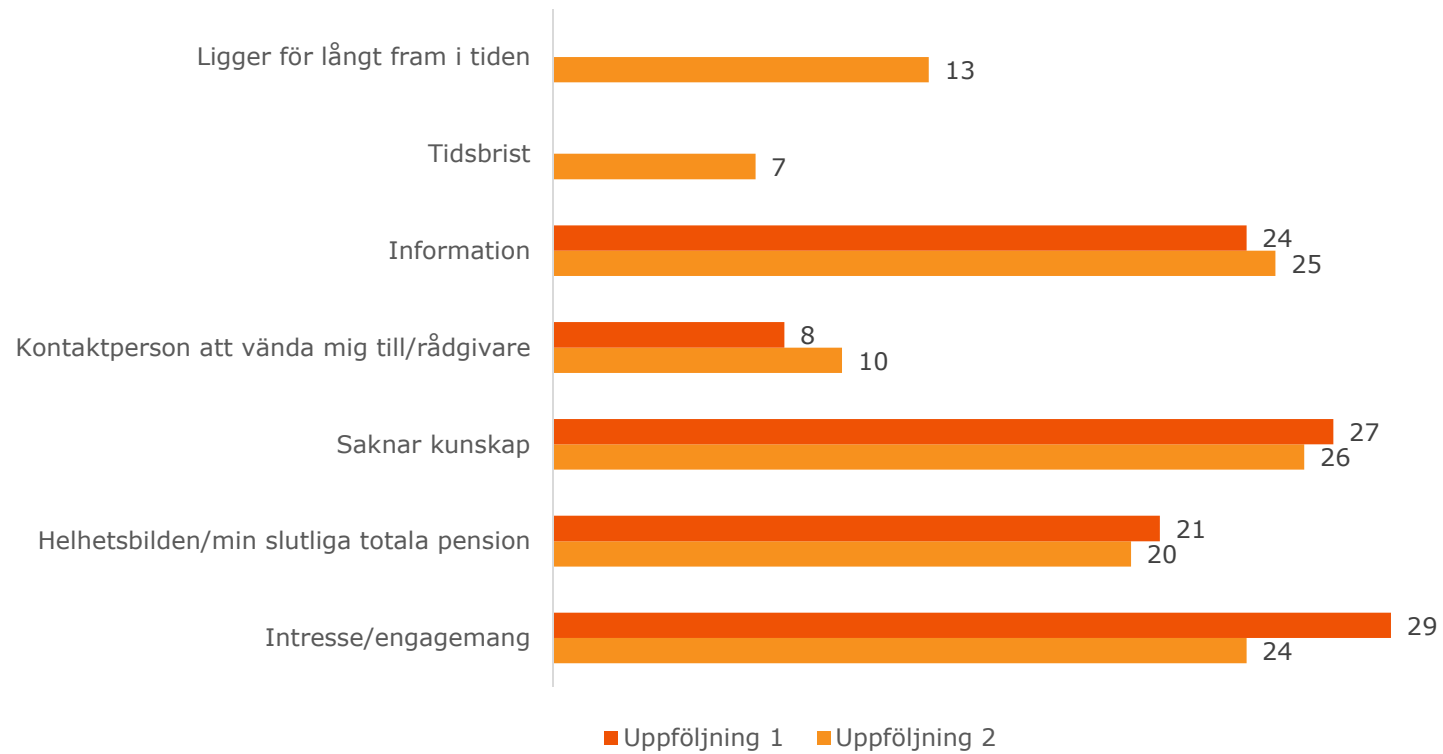

Har du idag den information och stöd du behöver för att kunna ta olika beslut inför och kring din pension?

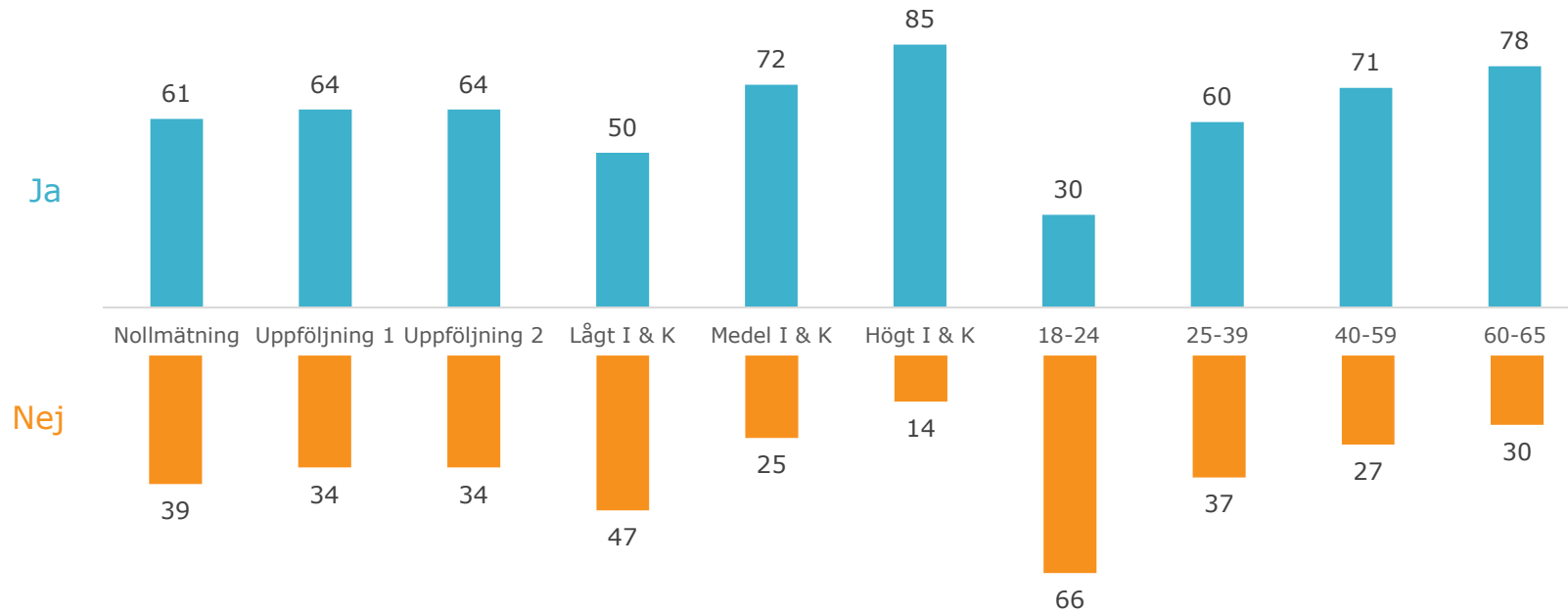
Uppföljning 2, totalt

Vad saknar du?

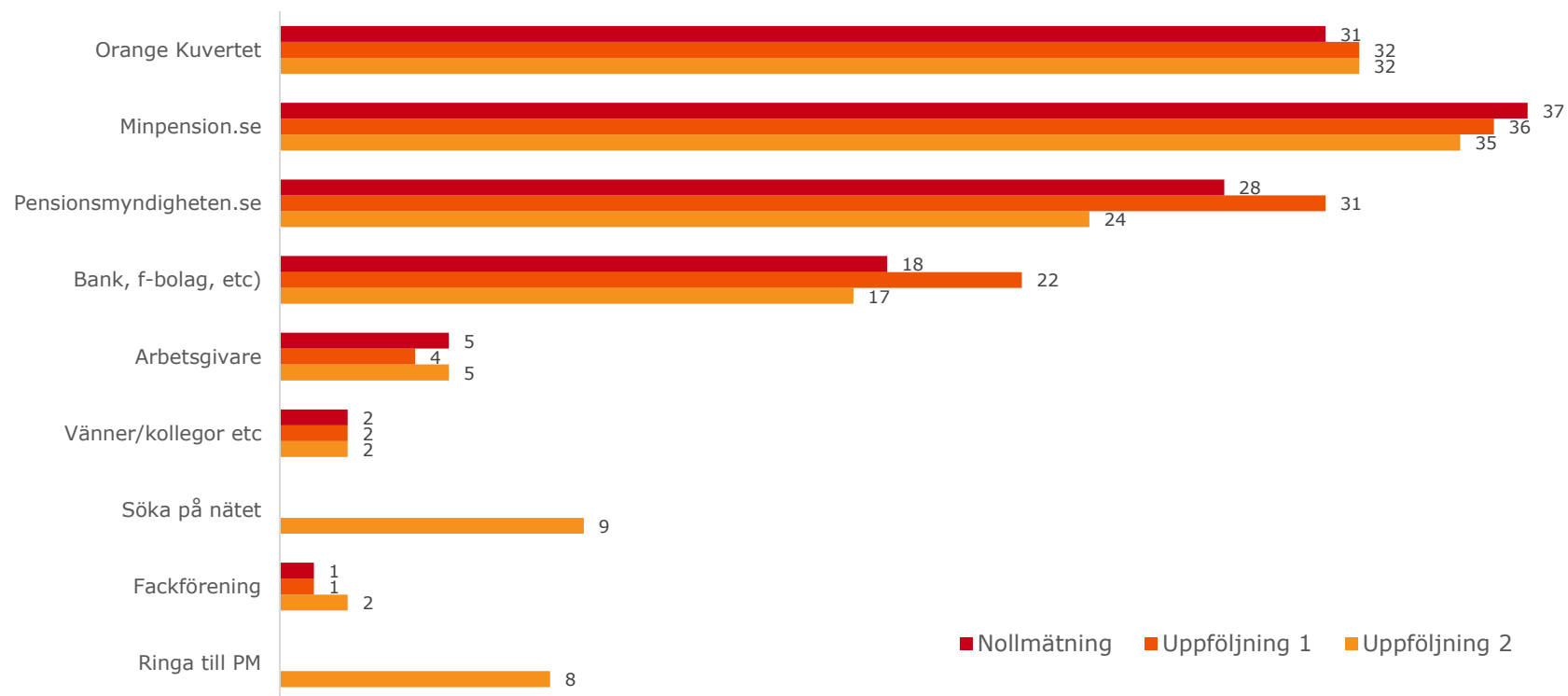

Vet du hur du kan ta reda på hur stor din totala pension blir?

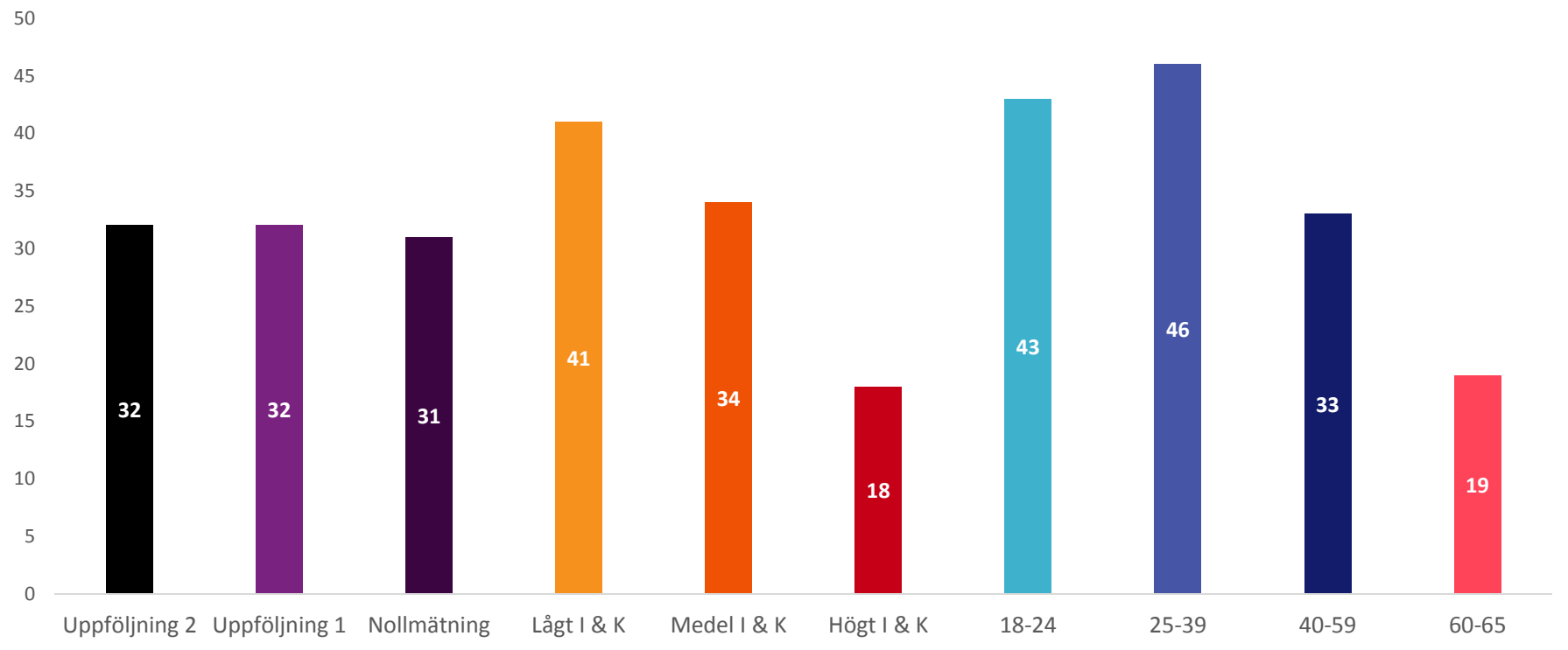

Hur eller var kan du ta reda på det? [din totala pension]

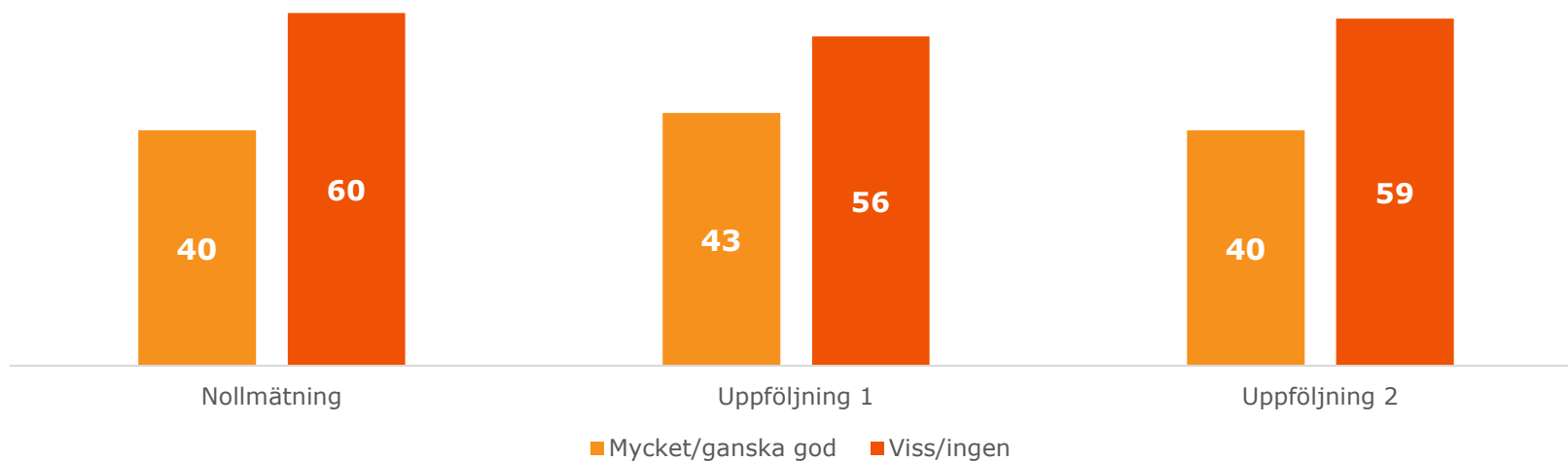
Vet hur man kan ta reda på den totala pensionens storlek

Hur eller var kan du ta reda på det? [din totala pension] Svar: **Orange Kuvertet**

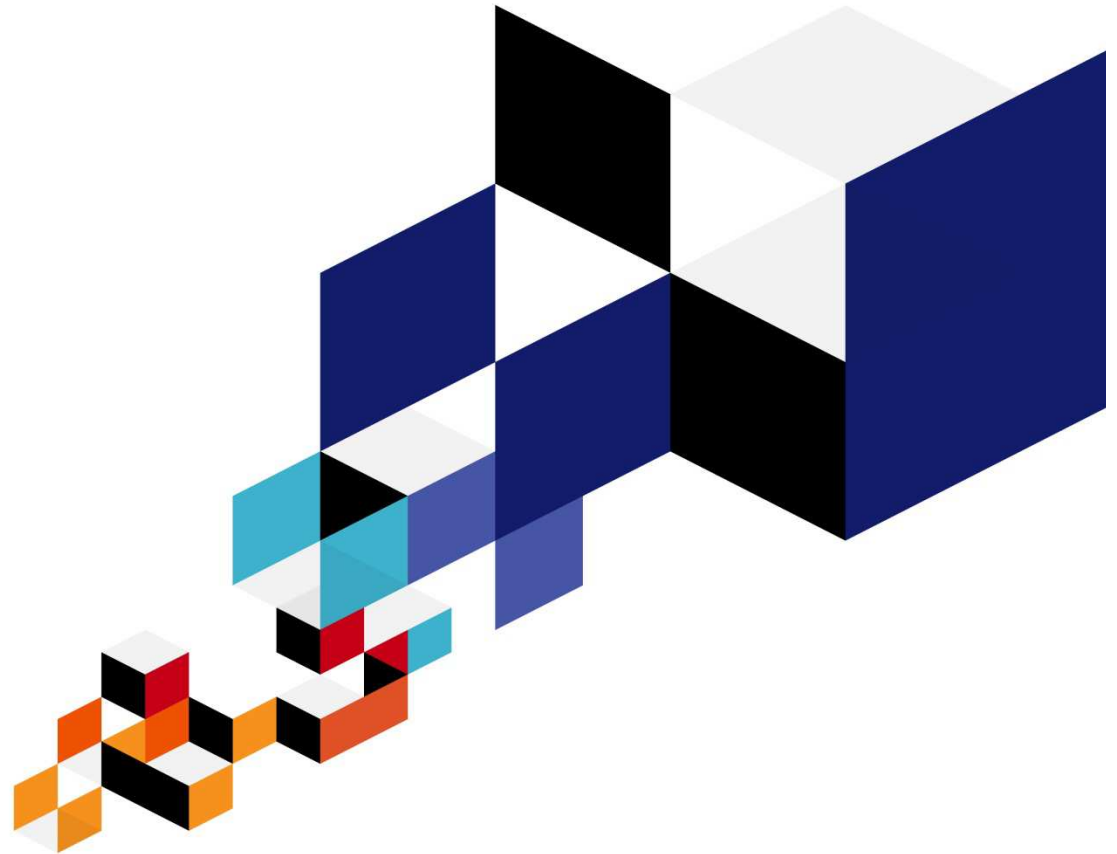

Hur pass god uppfattning har du om hur stor din framtida pension kan komma att bli?

Appendix

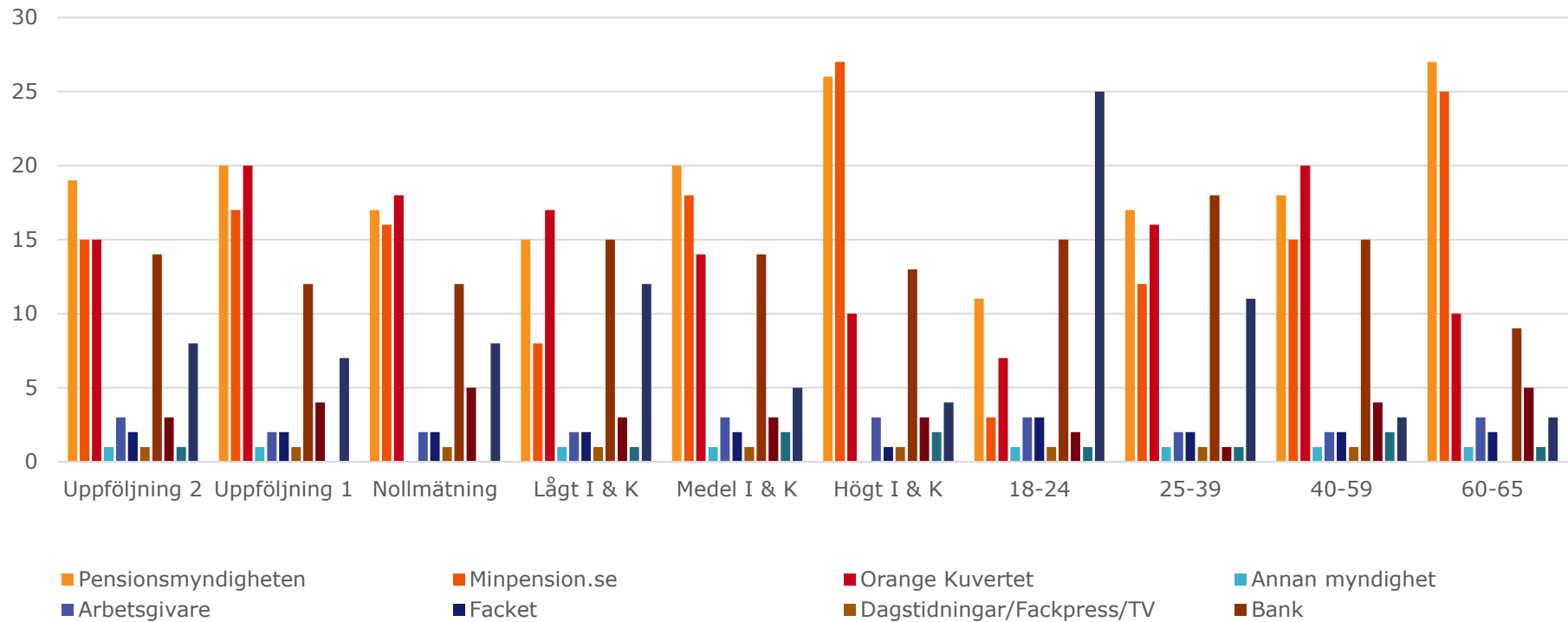

Click to insert presentation title...

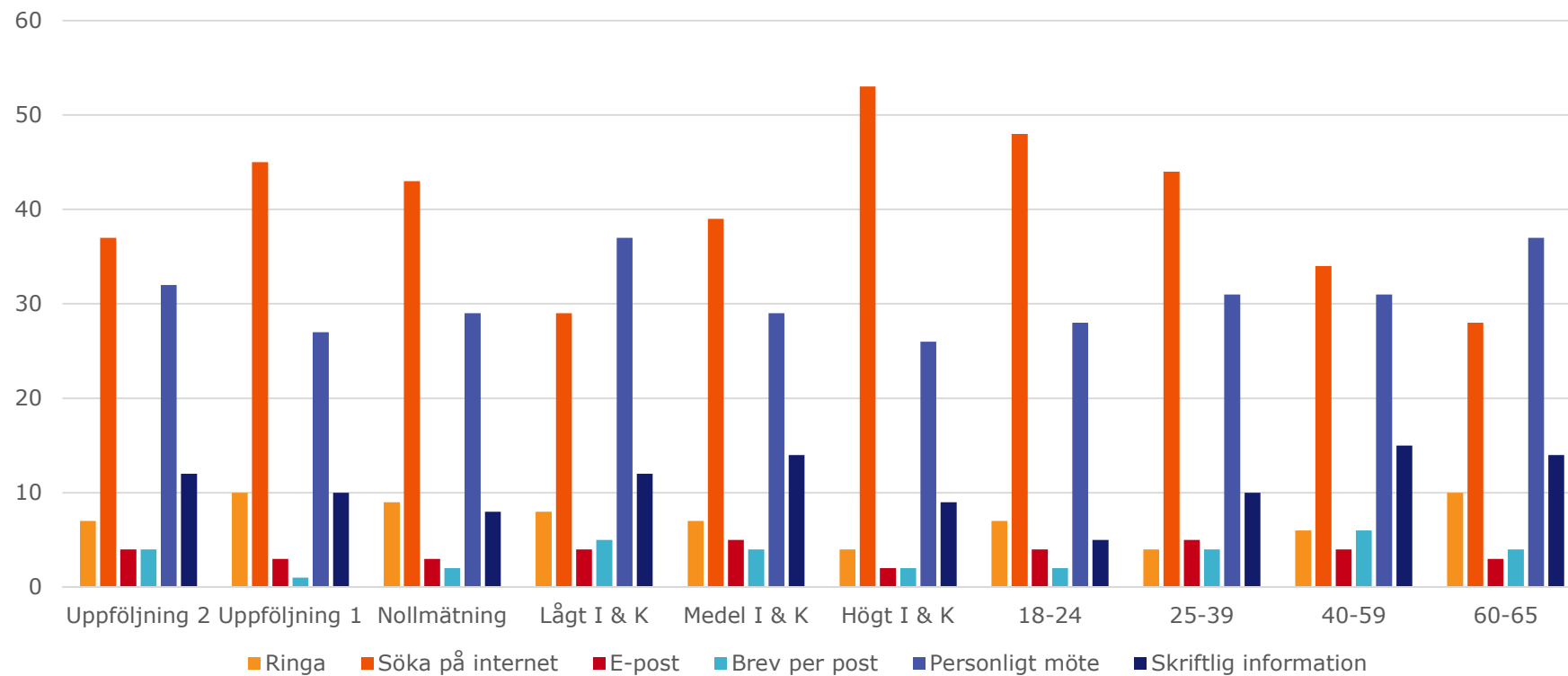
©TNS 2012

PENSIONS
MYNDIGHETEN

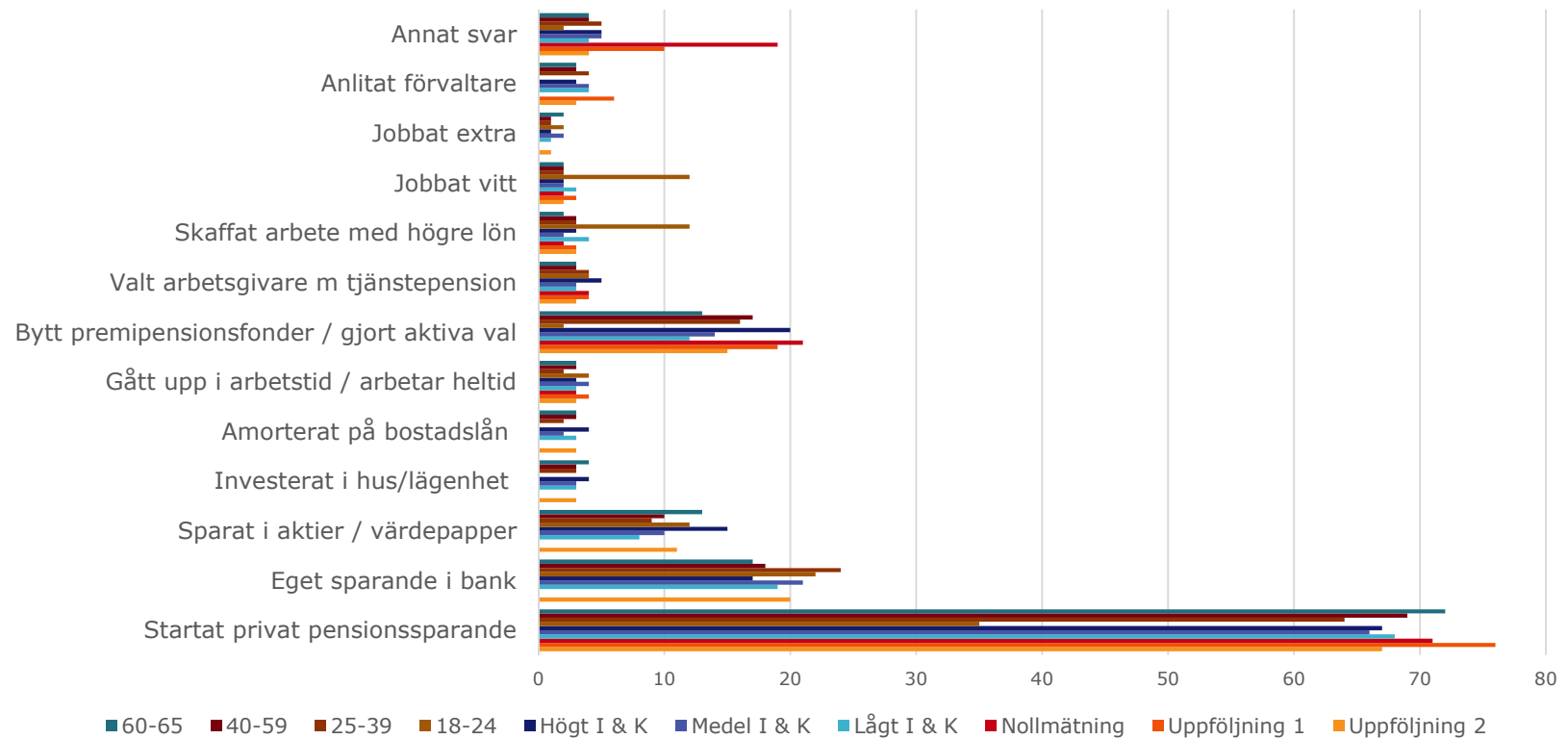
Vart vänder du dig HELST för att få information om din pension?

Vart vänder du dig HELST för att få information om din pension?

Vad har du gjort? (För att påverka din pension)

Kontaktinformation

Johan Orbe

johan.orbe@tns-sifo.se

0707-91 84 48

Caroline Theorell

caroline.theorell@tns-sifo.se

0701-84 21 92

Axel Björneke

axel.bjorneke@tns-sifo.se

0701-84 23 75

TNS chart pack 16:9

©TNS 2012

PENSIONS
MYNDIGHETEN

53